

útmutató az egyházi anyakönyvek vezetéséhez és kezeléséhez

I. Történeti áttekintés

Ketten egy testé lesznek. Ez nagy titkos Szenttség.

Sz. Sál. Ges. int. Lev. 5. r. 32. r. 32. r. 32.

Az egyházi anyakönyv egy adott plébánia tagjainak írásos nyilvántartása, amely voltaképpen a hívek szentségi életének adatait tartalmazza. Típusuk szerint többféle anyakönyv létezik. A legfontosabbak a keresztemelési, a házassági és a halotti anyakönyvek, amelyek alkalmasak minden társadalmi csoport kutatására. Mivel tárgyilagos, adatrögzítő források és egy megélő közösség csaknem minden tagját tartalmazzák, rendkívüli értéket képviselnek a tudomány számára.

**Útmutató
az egyházi anyakönyvek
vezetéséhez és kezeléséhez**

I. Történeti áttekintés

Útmutató az egyházi anyakönyvek vezetéséhez és kezeléséhez

I. Történeti áttekintés

Szerkesztette:
Bernád Rita-Magdolna

Verbum • Kolozsvár
2023

A kiadvány megjelenését támogatta a

Nemzeti
Kulturális
Alap

és a

Gyulafehérvári
Római Katolikus
Érsekség

A kötetet lektorálta: **dr. Lakatos Andor**

A borítót tervezte és a fényképeket feldolgozta: **Dicu Adrian**

A kötetet tördelte: **Várdai Éva**

A korrektúrát végezte: **Szabó Beáta** és **Vass Csongor**

A borítón a székellybői és a györgyfalvi plébániák 18. századi anyakönyvei láthatók.

Készült a Csíkszeredai **Alutus** nyomdában.

VERBUM Egyesület • 400045 Kolozsvár, A. Einstein u. 2/6-7.

Felelős kiadó: **Ferencz Antal** igazgató

Kiadói főszerkesztő: **dr. Bodó Márta**

www.verbumkiado.ro

Nr: 1674-2022.

IMPRIMATUR

Albae-Iuliae

Dr. Gregorius Kovács

Archiepiscopus

© Bernád Rita-Magdolna, Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség
2023

Minden jog fenntartva, beleértve az elektronikus adathordozókon
való megjelentetés jogát is.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Útmutató az egyházi anyakönyvek vezetéséhez és kezeléséhez

I-II. / szerkesztette: Bernád Rita-Magdolna. - Cluj-Napoca :

Verbum, 2023

2 vol.

ISBN 978-606-064-025-7

Vol. 1 : Történeti áttekintés. - 2023. - Conține bibliografie. - Index. -

ISBN 978-606-064-026-4

I. Bernád, Rita-Magdolna (ed.)

651.5

TARTALOM

AJÁNLÁS (Kovács Gergely).....	7
-------------------------------	---

A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR

ANYAKÖNYVEI (Bernád Rita-Magdolna).....	9
---	---

Az egyházi anyakönyv	9
----------------------------	---

Az egyházi anyakönyvezés története és szabályozása	15
--	----

Az anyakönyvezés kezdetei és típusai a Gyulafehérvári Főegyházmegyében	24
--	----

Az anyakönyvek őrzési helyei napjainkban.....	35
---	----

1. A plébániahivatalok	35
------------------------------	----

2. A Gyulafehérvári Érseki Levéltár	36
---	----

3. A GYFL kilenc gyűjtőlevéltára.....	38
---------------------------------------	----

4. A Román Állami Levéltár megyei hivatalai.....	47
--	----

5. A helyi önkormányzatok anyakönyvi hivatalai	50
--	----

Az anyakönyvek kutatása és védelme.....	51
---	----

Más romániai római katolikus levéltárak anyakönyvei	55
---	----

SZEMÉLY- ÉS HELYNÉVMUTATÓ	69
---------------------------------	----

FORRÁSOK ÉS SZAKIRODALOM	76
--------------------------------	----

GHID PENTRU ÎNTOCMIREA ȘI CERCETAREA

MATRICOLELOR PAROHIALE	79
------------------------------	----

GUIDE TO THE DRAWING UP AND RESEARCH

OF PARISH REGISTERS	80
---------------------------	----

„A keresztény ember a mennyei Atya gyermeke.”
(ISz Márton Áron)¹

AJÁNLÁS

Híveink Krisztushoz való tartozása két síkon történik: az egyik lelki, a másik fizikai vonalon. A papok az ember lelki összekapcsolódását a Teremtővel a szentségek által erősítik meg. Minden kiszolgáltatott szentségről gondosan feljegyzett nyomot kell hagyni az utókornak. A kereszttség és a házasság kötelező nyilvántartását már a trentói zsinat határozatba foglalta a 16. század közepén. Később, 1625-ben kiegészítették a bérmlások, a temetések és az egész családokat érintő adatok megörökítésével is.

A matrikulák az egyházközségek legértékesebb és egyben legféltettebb kincsei közé tartoznak, ezért is hangsúlyosan fontos összeállításuk pontossága és őrzésük kedvező feltételeinek biztosítása. Térségünkben csak a katolikus restaurációt követően, a 18. századtól nyert tágabb teret az anyakönyvek módszeres és rendszeres vezetése, készítésük kötelezettségét számos püspöki rendelet szabályozta.

Jelen kézikönyvet iránytűnek szánjuk a levéltárak elsőrendű forrásaiként kezelt anyakönyvek készítéséhez és vizsgálatához. A kiadvány használói, papok és hívek egyaránt, az anyakönyvek történetéről, védelméről, hozzáférési lehetőségeiről és vezetésük részletes metódusáról úgyszintén tájékozódhatnak. A bevezető tanulmány átlépi a Főegyházmegye

¹ Márton Áron *A keresztény ember* c. írása. Vö. Marton József (szerk.): *Márton Áron. Alkalmi beszédek* – 2. Csíkszereda, 2018. 232.

kereteit, és az ország többi római katolikus egyházmegyéjének anyakönyvi helyzetét is ismerteti.

Kívánom, hogy ezzel a kis útmutatóval az ember és Isten közti szentségi összeköttetés bizonyítékaira való nagyobb odafigyelést szolgálhassuk!

Dr. Kovács Gergely
érsek

A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR ANYAKÖNYVEI

Az egyházi anyakönyv

Az egyházi anyakönyv (*matricula, liber parochialis*) egy adott plébánia (egyházközség, gyülekezet) tagjainak írásos nyilvántartása, tulajdonképpen egy hivatalos jegyzék a hívekről. Típusuk szerint többféle anyakönyv létezik, a legfontosabbak a keresztelési, a házassági és a halotti anyakönyvek. Az anyakönyvek voltaképpen a hívek szentségi életének adatait tartalmazzák, tartalmuk is eszerint rendeződik. Vezetésük csak a 16. századtól terjedt el, a reformáció kétségkívül előmozdította fontosságukat, a hívek hovatartozásának megállapíthatósága céljából az egymástól eltérő felekezeti közösségek elkülönülése általános gyakorlattá tette az anyakönyvek írását. Kezdetben ezeket kizárólag az adott egyházközség plébánosa állította ki, majd bevezetésre került a világi, állami anyakönyvezés, mellyel párhuzamosan továbbra is folytatódott az egyes egyházak, vallási felekezetek anyakönyvvézetése saját tagjairól.

Az anyakönyvek alkalmasak minden társadalmi csoport kutatására. Mivel tárgyilagos, adatrögzítő források, és egy meglévő közösség, egyházközség csaknem minden tagját tartalmazzák, rendkívüli értéket képviselnek a tudomány számára. Az anyakönyvek forrásértéke egyedülállónak számít,

ugyanis tartalmazza egy személy életútjának legfontosabb eseményeit, amelyben az egyház a szentségi megerősítésekkel vett részt, és ezekben a nyilvántartásokban tulajdonképpen ez a szentségi jelleg áll a középpontban. Nem a születési dátum képvisel elsődlegességet, hanem a keresztelési, a szentség kiszolgáltatásának időpontja, így a korai kötetekben a születési vagy a halálozási dátum időnként el is maradt, mert lényegesebbnek tartották a keresztség felvételét vagy a halott utolsó kenettel való ellátását. A jelenkori kutatás gyakran más adatokban várna pontosságot, de ezek elsősorban nem jogbiztosító, hanem a szentségi életet dokumentáló feljegyzések voltak.

Az anyakönyv kifejezés a latin *matricula* megfelelője, mely a latin *matrix*, anya, anyaatlat, anyaméh, anyakönyv, törzskönyv kicsinyítő képzős származéka.

Az anyakönyvek a plébániai levéltárak egyik legfontosabb, legféltettebb forrását képezik. Az anyakönyvek készítéséről egyházi és állami szabályok, előírások gondoskodtak. Fontos volt az adathűség, tehát a pontosság. Ezek a különféle anyakönyvvezetési szabályzatok kitérnek az egyes rovatok kitöltésére is, meghatározva különböző időszakokban annak nyelvét, formai és lényegi tartalmát.²

A hívek kánoni állapotának folyamatos nyilvántartásával nyomon követhetjük az adott egyházközség tagjainak demográfiai mobilitását. Ez a forrástípus a családfakutatáshoz és a családtörténet összeállításához elsődleges genealógiai kútfőbázist képez. Segítségükkel felekezeti kapcsolatok, felekezet- és rítusváltoztatások is kimutathatók különböző korszakokban. Az egyházi matrikula nélkülözhetetlen a népesedéstörténethez, a társadalomtörténethez, de betegség- és orvoslástörténeti adatokat is szolgáltat, valamint népi erkölcsöket, névadási szokásokat is tükröz.

² Bernád Rita-Magdolna: Az egyházi anyakönyvi kutatás lehetőségei Erdélyben. In Garaczi Imre (szerk.): *Érték és sors. Nemzetpolitika – kulturális örökség – identitás*. Veszprém, 2012. 265.

CONVERSI

Az az.

Kik a Filistéusokkal voltak meg térének
hogy Izraellel lennének. Király: 1 könyv. 14. vers.
21. vers.

Krisztus keresztének Ellenségei, kiknek végek Veszedelem.
Sz. Pál Filipiekhez írt Lev. 2. vers. 13. vers.

A székelvbői plébánia anyakönyve (1765-1818)

COPULATÍ

Kiket Minthogy.

Az Isten Szerzett egube, az ember elne vála fza
S. Máté Evang. könyv. 19. xés 6. vers.

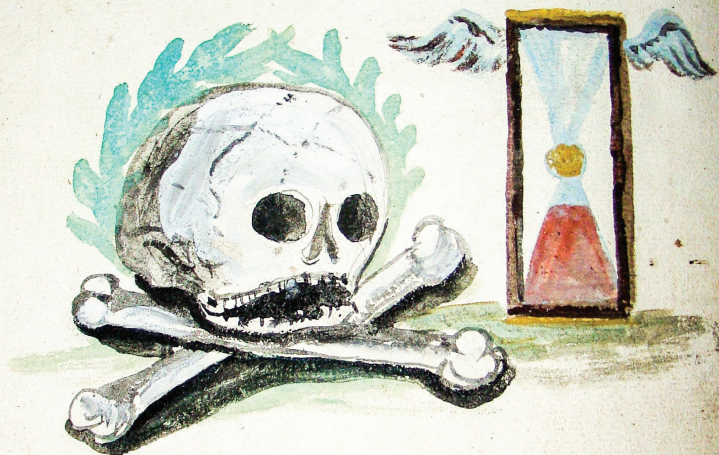
Ketten egy testé lesznek. Ez nagy titkos Szentég.
Sz. Pál Gys. ítt Lev. 5. röz. 32. vers.

A székegyházi plébánia anyakönyve (1765-1818)

MORTUÍ

Kikért.

Vzent és üdvességes gondolat imádkozni hogy bűnök
től megoldoztatásának. Makab. 2. könyv. 12. rész.
24. vers.

Gondom leszen pedig gyakran reátok holtom után is.

Sz. Péter 2. lev. 1. vers. 15. vers.

A székellybői plébánia anyakönyve
(1765-1818)

Az egyházi anyakönyvezés története és szabályozása

A kereszténység első századaiban a diakónus a *dyptichákról* olvasta fel az élők és meghaltak neveit, és imát is mondott értük. Kétféle *dypticha* létezett: a *vivorum* és a *mortuorum*.³ A középkorból a templomok és kolostorok mellett eltemetettekről szórva nyosan maradtak fenn halotti jegyzékek. Az 1212-es párizsi zsinat elvetette az anyakönyvvezetés kötelezővé tételét. I. Ferenc francia király (1515–1547) adott ki rendeletet arról, hogy az elhalálozott hűbéresekről a lelkészeknek jegyzéket kell vezetniük.

Az anyakönyvekhez hasonló feljegyzések a késői középkorban kezdenek megjelenni. A legrégebbinek számító ilyen emlékeink a 14. századból, Franciaország és Olaszország területéről valók. Hasonló adatokkal a 15. századi Németországban is találkozunk. Egyházi törvény, néhány helyi zsinat szintjén, először a 15. század elején írja elő vezetésüket.⁴

Az anyakönyvek rendszeres vezetését nagymértékben segítette a reformáció. Német protestáns fejedelmek rendeleteikben már a 16. század közepén sürgették a falusi lelkészségeket az anyakönyvezés végzésére.⁵

Beriszló Péter veszprémi püspök a tridenti zsinatot megelőzően már 1515-ben elrendelte az egyházmegyei zsinaton, hogy minden plébános vezessen keresztelési anyakönyveket, amelyekbe a kereszteltet, a szülőket és a keresztszülőket neveit be kell jegyezni, ezeket az anyakönyveket pedig a templomban kell őrizni.⁶

³ <http://lexikon.katolikus.hu/A/anyak%C3%B6nyv.html> (A letöltés ideje: 2022. április 1.)

⁴ Vanyó Tihamér: *A plébániatörténetírás módszertana*. Pannonhalma, 1941. 28.; Lexikon für Theologie und Kirche. VI. Freiburg, 1934. 1024–1025.

⁵ Vanyó Tihamér: *i. m.* 28.

⁶ Peterffy Karl: *Sacra Concilia*. Pozsony, 1741–1742. I. 255.

Az 1579. évi győri egyházmegyei zsinat a keresztelési anyakönyvek vezetését és a plébániákon való megőrzését rendelte el, akárcsak a későbbi, 1611-ben Nagyszombatban tartott országos zsinat, mely felhívta az esperesek figyelmét, hogy vizitációik alkalmával ellenőrizzék a keresztelési anyakönyveket.⁷

Általános érvénnyel a keresztelési és az esketési anyakönyvek kötelező vezetését az 1545–1563 között lezajlott tridenti zsinat rendelte el. A bérmlási, halotti és a teljes családokat érintő adatok kötelező anyakönyvezése, a fent említettek mellett, V. Pál pápa 1614-ben kiadott Római rituáléjához⁸ kötődik, amelyet Magyarországon 1625-ben adott ki Pázmány Péter esztergomi érsek.⁹

A központi rendelkezéseket számos egyházmegyei zsinat újította meg, az anyakönyvek vezetése Európában a 17. század első felétől kezdve vált általánossá. A történelmi Magyarország területén, a török hódoltság és a háborúk miatt az anyakönyvek (néhány felső-magyarországi várost kivéve) később keletkeztek a nyugati országokhoz képest. Az anyakönyvi nyilvántartások kezdeményezése a katolikus egyházban nagy valószínűséggel az említett kiinduló évszámhoz, 1625-höz kapcsolható. Egy bencés szerzetes által készített tanulmány, amely a második világháború idején íródott, a történelmi Magyarország első anyakönyveként az 1612-ből származó besztercebányai kötetet tartja számon, amelyet a győri (1643) és a nagyszombati (1650) követ. Tanulmányának állításait az

⁷ Bottló Béla: A római katolikus egyház levéltári szabályai. *Levéltári Közlemények*. 1940–1941. 117.

⁸ *Rituale Romanum, Pauli V. pont(ificis) max(imi) iussu editum*. Romæ, ex typographia reverendæ Cameræ Apostolicæ. 1614.

⁹ Endrényi Ferenc (szerk.): *Levéltári ismeretek kézikönyve*. Budapest, 1980. 286.; *Rituale Strigoniense, seu formula agendorvm in administratione sacramentorum ac ceteris ecclesiæ publicis functionibus*, iussu et autoritate illustrissimi ac reverendissimi domini PETRI PAZMANY, archiepiscopi Strigoniensis etc. nunc recenter editum. Posonii, in aula archiepiscopali. 1625. RMK. II. 439.

PAROCHIA
HOLT-MANCĒSIS

LOQUENS

pro
SE
ECCLESIA,
ET
SCHOLA;

EX
Consuetudine Antiqua,
et
Praxi Præsentæ.
lingvâ donatâ,
per:

JOHANNEM FISCH CIBINIENSEM, p^{re}s^{by}ter^{um}
loci huius, PASTOREM indionat^{um},
ANNO, MENSE, DIE et X^{risti}po^{ro}ni:

Anno, ter bino, mil^{le} Jan^{uarij}, kal^{endas} Jan^{uarij},
Pastorat^{us} h^{uius}, Lingvâ Libr^o apta Venit.

1675.

A holcmányi evangélikus gyülekezet

1607-ben megkezdett anyakönyve

(Erdély egyik legrégebbi anyakönyve)

		FASCICULUS VIVENTIUM		sec.		9 X	
		Infantula Laphatorum Memoria					
		1 G. 07 Pastore. R. D. Matthia Bern-					
		hardi Insulano.					
Nov.	12	Blasij Woffmann gemelli	Catharina & Barbara.	N. enthält dies Prä- fationis Nov. Dn. Pastoris.			
Dec.	24	Die Nativitas Xi. Michaelis	Gromer alias Schuster filij Georgius.				
		A. 16. 08.					
Jan.	13	Petri Adami filia	Eva.				
Jan.	22	Georgij Crollners filius.	die 3. mortuus post natiuitatem.				
April.	5	Pauli Woffmann filia	Margaretha.				
April.	25	Simonis Krauß filia	Anna.				
April.	10	Martini Krauß filius	Godames &				
April.	25	Adami Setz filius	Godames.				
April.	25	Andreas Setz filia	Catharina.				
April.	21	Petri Hemming filius	Adamus.				
April.	25	Michaelis Rupensis	frunus.	5 m. 4/2 = 9.			
		A. 16. 09.					
Jan.	25	Godami Rötbergers filius	Andreas.				
Jan.	6	Anthony Drotloff filius	mortuus.				
May	12	Michaelis Setz filia	Sophia.				
May	25	Stephani Hemming filia	Agnetta.				
Junij	5	Georgij Crollners gemelli	Martini & Catharina.				
Junij	15	Urbanus Kerters filia	Sophia.				
Deid.	15	Michaelis Woffmanns filia	Catharina.				
Deid.	15	Abies Krauß filia	Eva.	3 m. 6/2 = 9.			
		A. 16. 10.					
Jan.	17	Adami Krauß filia	Catharina.				
Febr.	7	Bartholomaei Schuster gemelli	Adamus & Petrus.				
Febr.	19	Georgij Lesch filia	Margaretha &				
April.	25	Christiani Schuster filia	Eva.				
April.	25	Michaelis Grommer filius	Andreas.				
Junij	12	Abies Setz filius	Georgius.				
Julij	18	Petri Sutors filia	Eva.				
Aug.	1	Anthony Drotloff filius	Adamus.				
Aug.	23	Simonis Krauß Posthumus	Georgius.				
Sept.	22	Petri Hemming filia	Barbara.				
Novem.	22	Adami Setz filia	Ursula.				
Novem.	22	Michaelis Woffmann filius	Adamus.	2 m. 0/2 = 5			
		A. 16. 11.					
April.	23	Filius Adami Setz	Item Filius Martini Krauß				

A holcmányi evangélikus gyülekezet
1607-ben megkezdett anyakönyve
(Erdély egyik legrégebbi anyakönyve)

egyházmegyei névtárak adataira alapozta.¹⁰ Endrényi Ferenc az anyaország területéről az 1624-től vezetett soproni evangélikusok anyakönyvét tartja a legkorábbinak, amit a kőszegi katolikusok anyakönyve követ, az 1633-as évtől kezdődően.¹¹

A legrégebbi fennmaradt római katolikus anyakönyvek, amelyeket a tridenti zsinat határozatai szerint szerkesztettek, a következők: Túrócszentmárton (1601), Kőszeg (1633), Pápa (1638), Győr-Káptalándomb (1642), Győr-Belváros (1643), Sárvár (1646), Sopron (1652), Gyöngyös (1654), Sopronbánfalva (1656) és Ágfalva (1661). A tridenti zsinat határozatai befolyásolták a protestáns egyházak anyakönyvezési gyakorlatát is.

Eddigi kutatásaink alapján megállapíthatjuk, hogy Erdélyben az összes felekezet anyakönyvei közül a segesvári és a holcmányi evangélikus egyházközségek anyakönyvei számítanak a legrégebbieknek. Mindkét anyakönyvet 1607-től kezdték el vezetni. A segesvári matrikula, amelyet ma is a gyülekezetnél őriznek, keresztelési és elhalálozási bejegyzésekkel indít, majd 1613-tól jegyzik föl benne a házasságokat.¹² A Holcmányban összeállított kötet az 1607-1794 közötti időszakból tartalmaz kereszteleseket, 1767-1768 között pedig házassági adatokat. A holcmányi anyakönyvet jelenleg a Nagyszebeni Evangélikus Gyűjtőlevéltárban őrzik.¹³

Az erdélyi katolikus püspökség területén az időben elsőként keletkezett anyakönyv a kolozsmonostori, amelynek rendszeresített bejegyzései 1665. január 1-től kezdődnek.¹⁴

¹⁰ Vanyó Tihamér: *i. m.* 31.

¹¹ Endrényi Ferenc (szerk.): *i. m.* 286.

¹² A kötet a Segesvári Evangélikus Plébánián található, és az 1607-1651 közötti időszakot foglalja magába. Arz Gustav könyvében tévesen közli, hogy a segesvári anyakönyvi kötetben a keresztelesek 1614-től és a házasságok 1617-től kezdődnek. Vö. Arz, Gustav: *Die Matrikeln der evangelischen Gemeinden A.B. in Siebenbürgen*. Berlin, 1939. 5, 32.

¹³ Bernád Rita-Magdolna: A Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár anyakönyvei. *Turul*, 85. évf. 2012. 2. sz. 18.

¹⁴ Bernád Rita: *Plébániai levéltárak I. A Gyulafehérvári, a Sepsiszentgyörgyi, a Szamosújvári és a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárak*

A fejedelemségkori Erdélyben (16–17. század) az állam által négy törvényesen bevett vallás, ún. „religio recepta” létezett (római katolikus, lutheránus, református és unitárius) és három elismert nemzet (magyar, székely és szász). Törvény szerint csak ennek a négy felekezetnek volt joga arra, hogy anyakönyveket vezessen. Az ortodox vallás Erdélyben nem tartozott a bevett felekezetek közé, csak megtúrt vallásként tartották nyilván egészen az 1791. évi törvényes elismertetéséig.¹⁵

A türelmi rendelet (1781) értelmében nemcsak a katolikus, hanem a református, evangélikus, görögkeleti és zsidó egyházak is vezettek anyakönyveket, de ezek nem számítottak hivatalos okiratoknak. A lutheránus és református anyakönyveket 1829-ben ismerték el hivatalos okiratnak, de a katolikus papok felügyelete alatt. Az evangélikus anyakönyveket végül 1866-ban ismerték el jogerős okiratnak. Ettől az évtől vezettek anyakönyveket a járási hivatalok és a városi magisztrátusok a nem vallásos személyek számára is. A zsidó anyakönyveket 1766-tól a helyi vagy a lakhelyhez legközelebbi rabbi vezette, 1797-től segéd-anyakönyvelő által, a katolikus papok felügyelete alatt. A zsidó nevek kapcsán II. József 1787-ben elrendelte, hogy minden zsidó polgár válasszon állandó családnevet. Mivel a német nyelvű anyakönyvekben tartották nyilván őket, a zsidók általában valamilyen német nevet választottak maguknak. A zsidó családok kutatását nehezíti az is, hogy ugyanazon faluban azonos névvel szerepelhetnek olyan családok is, melyek nincsenek rokonságban egymással.¹⁶

A korai anyakönyveket II. József uralkodásáig általában nem rovatok szerint, hanem folyamatosan vezették, napok és hónapok szerint. A rovatok (megkereszteltek, házasultak,

*repertórium*a. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 3. Gyulafehérvár-Budapest, 2009. 213.

¹⁵ Moldovan, Liviu: Registre confesionale de stare civilă din Transilvania. *Revista Arhivelor*. 1958. 1. sz. 164.

¹⁶ Bernád Rita-Magdolna: *Az egyházi anyakönyvi...* 268.

97.
NOMINA BAPTIZATORUM
Infantum inde ab Anno 1607.

1607

Mense Novembri, die

1. 27. Andreas filius Leonardi Gastner ex i. Coniuge Thyl. Seruazij
Plaz, Steph. Richter, Weyr Jacobi Diner, Weyr Georgij Gschner.
2. 29. Andreas fil. Stephani Delz ex i. Con. Thyl. D. Andreas Hoppin.
lib. Georg. Victor, Anna Weyr. D. Michaelis Groß.

Mense Decembri, die

3. 2. Catharina & Gertrudis Gemelli, Christiani Pelfré ex i. Con.
Thyl. Pauli Lanig, Joh. Schuler, Weyr. Joh. Schrd. Weyr. Pauli Hradzky.
4. 30. Agnes fil. D. Martini Eschmayer ex Gertr. i. Con. Thyl. D. Sept. Hoo.
Weyr. D. Samuel Nyelst. Weyr. D. Michaelis Friedrich.

Anno 1608:

1608

Mense Januario, die

5. 1. Catharina fil. Antonij Victorib. ex Cath. i. Weyr. Thyl. Andreas
Jung, Barbara Weyr. Leonardi Auzif. Barb. Weyr. Georg. Victorib.
6. 4. Catharina fil. Laurinzi Staly ex Doroth. i. Weyr. Thyl. Thomas Pils.
Cath. Scherding, Sara filia Erasmi Molitorib.
7. 5. Paulus fil. Gregorij Budek ex Cath. i. Weyr. Thyl. D. Johan.
Weyr. Steph. Töhr, Anna filia D. Petri Sybhorij.
8. 6. Stephanus fil. Georgij Adler ex i. Weyr. Thyl. D. Leonhardi Seruazij.
Anna Weyr. Steph. Kapp. Weyr. Michaelis Auzif. Thyl. Steph.
Molitor, Weyr. Pils. Catharina Scherding.
9. 12. Catharina filia Christiani Seruazij ex Anna i. Weyr. Thyl. Zeraph.
Seruaz. Anna Weyr. Steph. Kapp. Weyr. Martini Auzif.
10. 21. Sara fil. Johani Teltion. ex Gertr. i. Weyr. Thyl. Mich. Richter.
Andreas Hefstner, Agne Weyr. Georg. Victor. Cath. Weyr. Steph. Seruaz.
11. 24. Gertrudis fil. Georgij Seruaz. ex Barbara i. Weyr. Thyl. Mich.
Seruaz. Sara fil. Andr. Seruaz. Elizabeth fil. David. Tonsil.

Mense Februario, die

12. 6. Sophia filia Stephani Lanig, ex Catharina i. Weyr. Thyl.
Joh. Schorfer, Cath. Weyr. Georg. Haisler, Sophia Weyr. Joh. M. Pils.
13. 8. Michael fil. Mich. Tonsil ex Agne i. Weyr. Thyl. Laur. Pils.
Laur. Bader. Gertr. i. Weyr. Thyl. Stephani Teltion.
14. 24. Georgius fil. Georgij Pils. ex Agne i. Weyr. Thyl. Georgij
Mader. Steph. Molitor, Gertr. Weyr. Christian. Pils.
15. 20. Sophia fil. Joh. Auzif. ex Sara i. Weyr. Thyl. Thyl.
Seruaz. Plaz Cath. Weyr. Mich. Gämring. Anna
Pauli Molitor.

A segesvári evangélikus gyülekezet 1607-ben megkezdett anyakönyve
(Erdély egyik legrégebbi anyakönyve)

elhalálozottak) a 18. század utolsó negyedétől kezdtek elterjedni. A római rituálé szerint vezetett anyakönyveknél a 18. század elejéig a feljegyzéseket általában egy könyvben vezették. A 18. század első felében a helyet, dátumot és az esemény leírását kezdik külön oszlopokban feljegyezni. Az 1787-es udvari dekrétum értelmében megjelentek a sablonszerű, majd a 19. század elejétől az előnyomtatott anyakönyvek. II. József rendelete szerint az anyakönyvnek tartalmaznia kellett a születés évét, hónapját és napját, a gyermek nevét, nemét és azt, hogy törvényes vagy házasságon kívüli, a szülők kereszt- és vezetéknevét, vallását, a keresztszülők teljes nevét, a házasságon kívüli gyermek apjának a nevét, ha elismerte az apaságot. A házassági anyakönyvnek tartalmaznia kellett az esküvő évét, hónapját, napját, a házszámot, a vőlegény kereszt- és vezetéknevét, vallását, életkorát, családi állapotát (nőtlen, özvegy), a menyasszony keresztnevét, vallását, korát, családi állapotát (hajadon, özvegy), a tanúk kereszt- és vezetéknevét, családi állapotát. A halotti anyakönyveknek hat oszlopban tartalmazniuk kellett a halál évét, hónapját és napját, a házszámot, a vallást, a halott nevét és korát, a halál okát. Ez a sok előírás, II. József egyéb törekvéseihez és rendeleteihez hasonlóan, hiábavaló küzdelem is volt egyben. A korabeli anyakönyvek a gyakorlatban jóval hiányosabbak voltak, hosszú erőpróba volt az adatok pontosságának elérése és egységesítése.

Az anyakönyvi másodpéldányok készítéséről az 1827. évi XXIII. törvénycikk rendelkezik, melynek foganatosítását – hosszabb-rövidebb hiányokkal – a gyulafehérvári érseki levéltárba máig folyamatosan érkező anyakönyvi másodlatok igazolják. Ez a törvénycikk elrendelte, hogy az anyakönyvek minden valláskülönbség nélkül az illetékes lelkészek által két példányban vezettessenek, melyből egy példányt a törvényhatóság (megyei, illetve városi) levéltáraknak adjanak át.¹⁷

¹⁷ Szeredy József: *Egyházjog*. Pécs, 1885. 590.

Az 1878. évi V. törvény szerint az anyakönyvek és az azok alapján kiállított kivonatok és bizonyítványok köziratokat képeznek, valamint az azokat kiállító személyek közhivatalnokoknak minősülnek.¹⁸

Az átnézett levéltári és korabeli ügyviteli szabályzatok szövegeire támaszkodva elmondhatjuk, hogy a katolikus egyházi előírásoknak a legtöbb rendelkezése talán éppen az anyakönyvek precíz vezetése és biztonságos őrzése köré csoportosul. Ez az egyházi matrikulák közhitelességi értékéből és történelmi fontosságából is adódik. Az állami anyakönyvezés törvényes bevezetéséig Magyarországon (1894. évi XXXIII. törvénycikk)¹⁹ – 1895. október elsejei hatállyal – a történelmi egyházak tartották nyilván a népesség születését, házasulását és elhalálozását. Az egyház ezzel lényegében az állam részéről felmerülő jogbiztosító igényeknek igyekezett megfelelni, és a világi szabályozás is ennek próbálta megfeleltetni, minden nehézség ellenére, ami az eltérő rendeltetésükből adódott.

Az anyakönyvek kötelező vezetéséről az egyházi törvénykönyv 535. kánonjának 1. paragrafusa a következőképpen rendelkezik: „Minden plébánián legyenek plébániai anyakönyvek, vagyis kereszteltek, házasságok, halottak anyakönyve és más anyakönyvek a püspöki konferencia vagy a megyéspüspök előírása szerint; a plébános gondoskodjék arról, hogy ezeket a könyveket pontosan vezessék és gondosan őrizzék.”²⁰

¹⁸ Uo. 600.

¹⁹ Corpus Juris Hungarici: 1894/XXXIII.

²⁰ *Az egyházi törvénykönyv.* Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Budapest, 1983. 429–431.

Az anyakönyvezés kezdetei és típusai a Gyulafehérvári Főegyházmegyében

A kánonjogi előírások, mint láttuk, kötelezővé teszik az anyakönyvek vezetését.²¹ Az egyházi közigazgatástannak egy teljes fejezete foglalkozik az anyakönyvezéssel.

Megállapíthatjuk, hogy a Gyulafehérvári Főegyházmegye területén az anyakönyvek a kánoni állapot feljegyzései szerint a következő fajták lehettek: keresztelési (*matricula baptisatorum*), házassági (*copulatorum, conjugatorum, contrahentium, nubentium*), halotti (*defunctorum, sepultorum*), bérmlási (*confirmatorium*), megtérési (*conversorum*), kitérés (i) (*aversorum, deficientium*), vegyes házassági (*mixta matrimoniae*) és eljegyzési (*sponsalium*) anyakönyvek.

Néhány plébánia esetében egyházilag érvénytelen, polgári házasságok anyakönyvezésével (*matricula invalidorum matrimoniorum*) is találkozunk, mint például Brád, Csíkszentimre, Csíkmadaras, Csíknagyboldogasszony, Csíksomlyó, Csíkszentdomokos, Erzsébetváros, Gyulafehérvár, Homoródremete, Kükküllőkeményfalva, Marosvásárhely, Medgyes, Nagyenyed, Nagyernye, Nyárádselye, Piskitelep, Pusztakalán, Radnót, Szászváros, Szentdemeter, Székelyhodos, Székelyudvarhely és Zalatna esetében. Ezek a bejegyzések nem következetesek és nem egységesek, csak esetlegesen vezették őket, hogy a plébánosok a főhatóságnak számbeli jelentéseket tehessenek a rendezendő kapcsolatokról, együttélésekről. A polgári, úgynevezett vadházasságok nyilvántartásba vétele az erdélyi egyházmegyében 1895-ben kezdődött, amint a szászvárosi kötet is tanúsítja, és jellemzően a két világháború közötti időszakban terjedt el a gyakorlata. A legutolsó ilyen jellegű bejegyzést 1968-ban végezték Zalatnán, tehát a II. vatikáni zsinatot

²¹ CIC. 535. k.

*A kolozsmonostori plébánia 1665-ben megkezdett anyakönyve
(Erdély egyik legrégebbi katolikus anyakönyve)*

9

CATALOGVS

Baptizatorum annis Domini 1665.

Ianuarius.

- 1^a Jan. baptizauit ex E. Suismond & Kozségi Catharinam
filiam Kuz János Patrinus fuerunt Zebegi András
et Ana Vicki Petriana.
- 8 Jan. baptizauit in Fenes infantem Helenam. Boreg
patrinus. petrinus.
- 18 Jan. baptizauit Megdalenam Boszoki, Matia Pionski, Marg.
et filiam. Patrinus fuit Andreas Hölzl et
Patrina Ana Bismarkiziana Anna Toloseres.
- 31 Jan. baptizauit Saram
Patrinus fuit Colong Musquetaring

Februarius

- 18 baptizauit Catharinam ex filia Patrinus fuit Szecsei
- 19 baptizauit Georgiam. Veres Jovan filius. Patrinus
fuit Zsombi Andras Patrina Kovacs Mikalae.
- 23 Feb. baptizauit infantem János Sander Bogen fuit Patrinus
mortuus est salu post baptiz. Anna Catharina ex J. J. J.

A kolozsmonostori plébánia 1665-ben megkezdett anyakönyve
(Erdély egyik legrégebbi katolikus anyakönyve)

[illegible]

Kimentalas						
Cik ként ^{született} 1880 év szeptember 22-én Nagyménfőcsépen Lónkánt Teréznek és Jánosnak						
Leány Név	Beírta név	Kereszt és mel- let név.	Nor.	Állam Zaf. hely	Beírta a tyú- s beírta anyja név.	Beírta a tanú/ kereszt és keresz- neve
1. Mária	AKRER Katalin	34	Hopru a. sz.	Pótoki Anna	AKRER György	
2. Brigitta	Kolumbán Dor- bára	13.	PT Anna	Pótoki Anna	Kolumbán József, Ágoston Dorbára	
3. Borbóra	Kénec Lenóbia	13	"	Pótoki Anna	Kénec János, György Lúcia Anna	
4. Anna	Bálys Bernadett	16	"	Csák Anna	Nádas József, Borcs Éva	

27

363

Nomina In = Matricula
ab Anno 1808.

<i>Anni et die</i>	<i>Nomina</i> <i>Conventum</i>	<i>Nomina</i> <i>Parochialis</i>	<i>Nomen</i> <i>Inoculant</i>	<i>Atas</i>	<i>Locus habitus</i> <i>nominis</i>
1808. die 18. Maj.	<i>Antonius</i> <i>Walden</i> <i>Magister</i> <i>Kyffhau.</i>	<i>Joannes</i> <i>Kapom</i> <i>ant.</i>	<i>Prins C.</i> <i>Rege.</i>	2.	<i>Reifra</i> <i>not.</i>
<i>Eodem</i> <i>anno die</i> <i>nov 21</i> <i>Maj.</i>	<i>Joannes</i> <i>Kip</i> <i>et</i> <i>Volant</i> <i>Anna.</i>	<i>Joannes</i>	<i>Prins C.</i> <i>Rege.</i>	1.	<i>Al. Gy.</i>
<i>Eodem</i> <i>anno et</i> <i>die.</i>	<i>Alexius</i> <i>Karm.</i>	<i>Georgius</i>	<i>Prins C.</i> <i>Alaxi.</i>	2.	<i>Reifra</i> <i>not.</i>
<i>Eodem</i> <i>anno</i> <i>et die</i>	<i>Josephus</i> <i>Theodor</i> <i>et</i> <i>Wolfgang</i> <i>Reifra</i>	<i>Leopold</i> <i>not.</i> <i>et</i> <i>Marie.</i>	<i>Prins C.</i> <i>Knoff.</i>	17. 2.	<i>Reifra</i> <i>not.</i>

A szászvárosi plébánia anyakönyvébe bejegyzett
beoltott személyek névjegyzéke (1808)

Az eljegyzési anyakönyvek írására – az érvénytelen házasságok anyakönyveihez hasonlóan – rendszerint csak a 20. század első felében került sor. Kivételnek számít egy 1880-ban megkezdett szászvárosi kötet. Az eljegyzések összeírása a térseben 1955 után már nem állt fenn.

Az anyakönyvi nyilvántartásokon belül még egy különleges fajtájú matrikulával találkozunk: a katonai lakosság kánoni állapotának anyakönyvezésével (*matricula militiae*, *matricula pro militibus*). Ezt egyebek mellett a szászsebesi, a torockószentgyörgyi, a körösbányai, a medgyesi, a naszódi és a besztercei plébániák ilyen jellegű anyakönyvezése is példázza.

Az utóbbi években néhány plébánia az elsődöözők anyakönyvét is vezeti, azonban ez a gyakorlat nem kötődik felsőbb egyházi hatósági javaslatához vagy rendelkezéshez.

Szintén az anyakönyvekben vezették a beoltottak névjegyzékét is, melynek a *Nomina vaccinatorum*, *Protocollum inoculatorum* vagy *Matricula inoculatorum* címet adták. Az 1813-ban kötelezővé tett himlő elleni védőoltás beadásakor jelen kellett lennie az egyházközség lelkészének is, aki a vakcinált gyermekekről az anyakönyvi kötetbe névsort írt. Például Ósebeshely, Szászváros, Kiskapus, Beszterce, Kapnikbánya, Gyergyóalfalu, Bözödújfalú, Székelyudvarhely, Homoródkarácsonyfalva, Székelyszenttamás és Csíkszenttamás 19. század eleji anyakönyvei esetében találkozunk ezekkel a beoltott személyekről készült összeírásokkal. A legkorábbi, oltott személyekről készült kimutatás 1808-ból származik és Szászvároson készült. A feljegyzett adatok alapján úgy tűnik, 1829-ig zajlott a lakosság beoltása, és a felsőbb rendelkezés éve körül, 1813 környékén készült a legtöbb ilyen nyilvántartás.

Ritkább esetben a pestisben elhunytak névsorát is elkészítették a plébánosok, amelyek a matrikulakötetekbe kerültek beírásra. Így maradt fenn a gyulafehérvári 1738–1739 közötti dögvészjárványban elhunytak kimutatása is a gyulafehérvári anyakönyvek első kötetében.

A plébánosok a matrikulakötetekbe jó néhány esetben népességi nyilvántartásokat, úgynevezett lélekösszeírásokat (*conscriptio animarum*, *status animarum*) is bejegyezték. A legkorábbiak ezek közül a gyergyóalfalvi egyházközségben készült 1717-es és az 1760-as szamosújvári örmény katolikus plébánia jegyzéke. Egy szintén a 18. században készült hívőnyilvántartást a naszódi határőrség megszervezésekor, 1765-ben állítottak össze katonai célokra. Ezt követik a csíksomlyói (1772), nagyági (1791), gyulafehérvári (1801), kiskapusi (1815), csíkmindszenti (1828), kozmási (1850), zalatnai (1850) és nagyenyedi (1855) plébániák anyakönyvekbe vezetett lélekki-mutatásai. A hívek hasonló nyilvántartásai, amelyeket a plébánosok olykor önálló füzetekbe rögzítettek, eredményesen egészítik ki az anyakönyvi forrásokat.

Általánosságban a plébániák a keresztelési, a házassági és a halotti anyakönyveket rendszeresen és megszakítás nélkül vezették és vezetik napjainkban is. Ezekkel az adatokkal minden egyházközségnek rendelkeznie kellett és kell ma is. A feudális korszakban mindhárom típusú anyakönyvi adatot egyetlen kötetbe jegyezték be, így a katolikus hívek szentségi adatai egyazon matrikulába kerültek bejegyzésre. A keresztelesek, házasságkötések és temetések külön anyakönyvekben történő nyilvántartása csak a 20. század első felétől terjedt el. Addig egy-egy matrikulakötetben vegyesen találjuk a szentségi adatokról szóló bejegyzéseket, külön fejezetekre osztva. Ugyanez megállapítható a megtérésekről, kitérésekről és a bérálásokról is, amelyeket csak a 19. század utolsó évtizedeitől kezdtek külön kötetekbe feljegyezni.

A bérálásokat összegző anyakönyvi fejezetek Mártonffy József püspöksége idején (1799–1815), többségükben 1805-től kezdődnek a plébániákon. Időrendben az első, napjainkig fennmaradt bérálási névkimutatás 1708–1709 között készült, és a Brassóban ekkor végzett bérálást tanúsítja.²² Külön érdekessége, hogy a bérálás szentségét Verzár Oxendiusz (Oxendio Virziresco) (1654–1715) örmény katolikus püspök szolgáltatta ki, akit Illyés András (1639–1712), kinevezése után nem sokkal az országgyűlés által Erdélyből kiűzött püspök bízott meg főpásztori feladatokkal. Egy másik korainak számító bérálási anyakönyv Nyárádköszvényesen őrződött meg, és Sorger Gergely (1665 k.–1739) püspök vizitációval egybekötött bérálását örökíti meg 1734-ben.²³ Kronológiailag az 1760-as évi bérálásról rendelkezünk forrásanyaggal (Beszterce), majd az 1777-es évi bérálást is rögzítették anyakönyvbe Csicsókeresztúr és Naszód esetében.

²² Brassói keresztelési, házassági, elhalálozási és bérálási anyakönyv 1694–1744. Őrzési helye a brassói Szent Péter és Pál plébánia.

²³ Bernád Rita-Magdolna-Barabás Kisanna: *Plébániai levéltárak II. A Marosvásárhelyi és Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltárak repertórium.* Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 5. Budapest-Gyulafehérvár, 2015. 106.

Liber Matrimoniorum Districtus Militaris Vallis Rodnensis

Locus.	Denuntiatio	Contrahentes.	Copulans.	Testes.
Anno 1764 gra stius Mittele	Denunt. Mittele	Laszarus Rappach Jungel, Nussli Cen videri Nussli Hornmattin.	P. F. Rappach Stephanus	D. Konradus Cibinger, mül. Cibinger, mül. Joannes Gebel Cibinger, mül.
Anno 1765 22. Januarij Feldbach.	Denunt. Mittele	Joannes Martij Cibinger, mül. Kipflin	P. F. Rappach Stephanus	D. Konradus Cibinger, mül. Cibinger, mül. Joannes Gebel
Anno 1765 30. Junij Rodna	Denunt. Mittele	Dalsharard Grenn Co Maria Anna Hornmattin	P. F. Rappach Pencht.	D. Tobias Hornmattin & Maria Hornmattin.
Anno 1765 14. Octobris Nassod	Denunt. factus	Joannes Rappach Wilhelm Rappach Cibinger, mül. Elisabethin	P. F. Rappach Jungel	Joannes Rappach Cibinger, mül. Wilhelm Rappach Nussli.
Anno 1765 14. Junij S. S. Rappach	Factus Denuntiatio	Joannes Schöbel co Theodora Ummer, mül.	P. F. Rappach Ummer, mül. Cibinger, mül. S. S. Rappach.	Joannes Rappach Cibinger, mül. Cibinger, mül. Joannes Rappach
Anno 1765 18. Aprilis Bischof	Denunt. Mittele	P. F. Rappach Die Schöbel Ang. C. von Cibinger, mül. Hornmattin	P. F. Rappach S. S. Rappach	Joannes Rappach Cibinger, mül. Cibinger, mül. Joannes Rappach

A naszói plébánia anyakönyve a Rodna-völgyi katonai terület házasságainak összeírásával (1764-1836)

I. N. R. I.
MATRÍCULA SEV LIBER
 BAPTISATORVM, CONFIRMATORVM, MATRIMONIORVM, DEFUNCTORVM, & STATUS ANIMARVM.
 Nec non RERVM MOBILIVM & IMOBILIVM ECCLESIAE
 S. CATHARINAE V. & M. in Possessione dicta SZENT
 KATOLNA, Sede Siculicali KESDI, factus à Patre
 MICHAËLE GEMETZIO PAROCHO
 Eiusdem Ecclesia Anno 1699 Mense Aprilii
 Sub Beatissimo Patre, Papa INNOCENTIO XII, Augustis-
 simo Imperatore I. LEOPOLDO, Serenissimo Rege Un-
 gariae, JOSEPHO I. Altmo Episcopo Transylvaniae,
 ANDREA ALLYES, Rudisimo Eiusdem Vicario
 BARTHOLOMÆO SZEBELER. Nec Non Altmo
 Comite MICHAËLE ALLYES de Za-
 bolas, Trium Sedibus Siculicorum
 KESDI SEPSI & ORBAI, nec non
 Fihis Miklósvár Suppremo
 Capitaneo.

A szentkatolnai plébánia anyakönyve (1693-1779)

1782-ben Kiskapuson, 1784-ben pedig Gyulakután találunk bér-málással kapcsolatos feljegyzést, illetve az 1787-beli bér-málást Topánfalva, Zalatna és Erzsébetbánya plébániákon örökítették meg a plébánosok az anyakönyvek lapjain a 18. században.

Ami az anyakönyvek formai összeállítását illeti a 17. század utolsó évtizedeiben és a 18. században, az egyes adatokat a papok fejezetek szerint regisztrálták kurzív írással, egymást követően, időrendben, de találkozunk előre megvonala-zott táblázatokba vezetett bejegyzésekkel is. A 18. század második felében és a 19. század első felében szokás volt a kézzel készített, táblázatos, rovatszerű anyakönyvvezetés, míg az 1857-től megjelenő és meghonosodó előrenyomtatott, típusok szerinti anyakönyvi ívek megszüntették a manuálisan készített rubrikák gyakorlatát. Ugyanezzel egyidejűleg áttérnek az anyakönyvi adatok típusok szerinti feljegyzéséhez. Külön kötetbe kerülnek a keresztelesek, és külön kötetbe a házasságok, valamint a temetkezések.

Az 1009-ben alapított erdélyi (1932-től gyulafehérvári) egyházmegye történetét egy hosszabb, 160 éves szünet szakította meg a reformáció idején, 1556–1716 között. Ekkor szünetelt a püspökség működése, a református fejedelmek és az ország törvénykezése miatt az egyházmegyének nem lehetett katolikus püspöke Gyulafehérváron. Az erdélyi katolikus közösségek fennmaradását a ferencesek és a jezsuita szerzetesek pasztorációs és oktatási tevékenységei biztosították. Lelkipásztori munkájukat laikus férfiak, az úgynevezett licenciátusok²⁴ segítették. A katolikus restauráció alatt, 1716-tól kezdődően, Mártonffy György püspök

²⁴ A licenciátus a török uralmat és a reformációt követő paphiány miatt a püspöktől engedélyt (licencia) kapott, hogy a misézés és gyónatás kivételével lelkipásztori munkát végezzen: keresztelest, esketést, temetést, ájtatosságokat vezetett, prédikált, illetve prédikációt olvasott fel. A nőtlenség számára nem volt kötelező. Egyházi szolgálata alatt reverendát és karinget viselt. Anyagi fenntartását a meglévő plébániai javadalmak és a stóladíjak biztosították.

kinevezését követően újjáéledt az egyházközségek hivatali működése, ekkortól számíthatjuk az anyakönyvek hivatalos és folytonos vezetését. A szerzetesrendek (ferencesek, jezsuiták, pálosok) által vezetett plébániákon az erdélyi katolikus restaurációt (1716) megelőző években már beindult a rendszeres anyakönyvvezetés. Az egyházmegye plébániai anyakönyveinek összegyűjtése és feldolgozása területén szerzett öröndetes tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy számos plébánia már a 17. század második felében megkezdte híveinek effajta nyilvántartását, vagy még 1716²⁵ előtt. Kolozsmonostor (1665), Barót (1683), Csíkszentkirály (1693), Szentkatolna (1693), Brassó (1694), Kozmás (1695), Alvinc (1700), Tövis (1700), Bereck (1706), Nyárádköszvényes (1710) és Gyergyóalfalu (1714) egyházi tulajdonban maradt anyakönyvei, valamint Nyújtód (1696), Illyefalva (1701), Csíkszentgyörgy (1684), Szárhegy (1696), Székelyudvarhely (1689), Csíkrákos (1695), Zetelaka (1705), Marosvásárhely (1702) és Lemhény (1712) államosított anyakönyvi kötetei is alátámasztják állításunkat.²⁶ Az egyházmegyei történelmi sematizmusokban ezeknél sokkal több utalást találunk egészen korai, 17. század végi vagy a 18. század első évtizedében megkezdett anyakönyvekre, amelyek ma már nem lelhetők fel sem a plébániákon, sem az állami levéltárakban, feltételezhetően nyomtalanul szétszóródtak vagy megsemmisültek.

²⁵ 1716. február 19.: Mártonffy György püspök gyulafehérvári beiktatása.

²⁶ A 17. század végi és a 18. század eleji államosított anyakönyvek felsorolásához lásd Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár (a továbbiakban GYFL): Levéltári iratjegyzékek, Államosított anyakönyvek jegyzéke.

Az anyakönyvek őrzési helyei napjainkban

A Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség híveinek egyházi anyakönyvi adatait ma öt irányban kereshetjük mintegy 200 folyóméternyi matrikulában, amelynek több mint a fele állami kezelésben van.

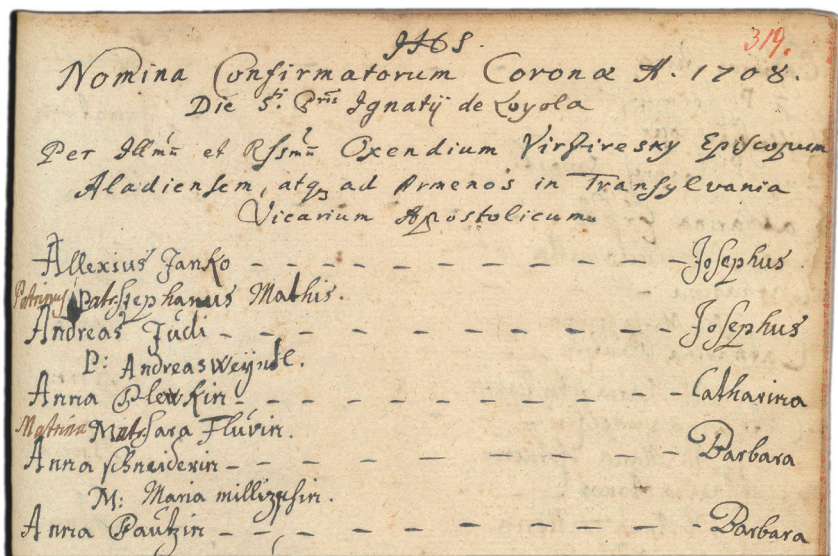
1. A plébániahivatalok
2. A Gyulafehérvári Érseki Levéltár
3. A GYFL kilenc gyűjtőlevéltára
4. A Román Állami Levéltár megyei hivatalai
5. A helyi önkormányzatok anyakönyvi hivatalai

1. A plébániahivatalok

Az egyházközségek vezetői, a plébánosok által a kezdetektől napjainkig vezetett anyakönyveknek rendszerint ma már csupán az 1950 utáni időszakból származó kötetei találhatók bizonyossággal a plébániákon.

A korai időszakban íródott kötetek túlnyomó többségét 1950–1952 között államosították. Ezek a példányok az akkori néptanácsokhoz kerültek, majd a Magyar Autonóm Tartomány létrejöttékor (1952) a Marosvásárhelyi Állami Levéltárba, később pedig az 1968-as közigazgatási átrendezést, megyésítést követően a sorra felépülő megyei levéltárakhoz osztották őket.

A 2003-tól 2016-ig folyamatosan alakuló főegyházmegyei gyűjtőlevéltárak létesítése során végzett iratgyűjtések alkalmával számos 18–19. századi anyakönyvi kötetet sikerült átmenteni az utókornak, amelyek az egyes lelkészek szemfülessége és óvatossága révén átvészelték a felekezeti

Az erdélyi püspökség első bérmlási anyakönyve
 (Verzár Oxendiusz örmény katolikus püspök 1708-1709 között
 Brassóban végzett bérmlása)

anyakönyvek tömeges elkobzási áramlatait. A levéltárak átadásakor, az egyházközségek mindennapi ügyvitelét biztosítandó, csak a 100 évnél régebbi anyakönyvek kerültek át a gyűjteményi központokba, a 100 évnél fiatalabb példányok a plébániairodák kezelésében maradtak.

2. A Gyulafehérvári Érseki Levéltár

Az anyakönyvek második eredeti példányának (másodpéldányának) őrzési helye a Gyulafehérvári Érseki Levéltár, ahol 62 folyóméter terjedelmű, kizárólag anyakönyvi másodpéldányt magába foglaló gyűjtemény található. Ezek a matrikulák 291 plébániáról (településről) származnak, a püspöki hivatalba való kötelező begyűjtésük 1821-től kezdődik, és napjainkig

Nomina Baptizatorum
ab Anno reparata salutis

1695

Inssu Illustrissor DD Stephani Kada, et Andreæ Illyes.
Episcoporum successivi Transylvaniæ. ac eorundem
Vicarij generalis Relissi D. Bartholomæi Szebelebi
per Regnum eiusdem Transylvaniæ
Post ruinam, scilicet Siskoliam, in qua priorum annorum
Annotationes de his, iniuriâ Belli perierunt

Anno 1695.

Die 28 Novembris. Ego Pater Stephanus Lakatos de Oppido Vánerhely
Presbiter Catholicus S.R.E. Parochus Eccl. SS. Cosmæ et Damiani
ordinarius et actualis, Sedes Sindicalis Crik inferioris
Baptizavi cum Oleo Sacro infantem Boldizs Istvan de Tusnad Paro-
chia Kozmasiensis; cui impositum est Nomen Catharina. Patrimi
fuerunt Santa Istvan et eius consors de eodem Tusnad eiusd. Parochia Kozmas.

Die 29 Nov. Ego Idem qui supra Baptizavi cum Oleo Sacro, infantem
Gati Istvan de Tusnad. cui impositum est Nomen Andreas. Patrimi
fuerunt Imre Istvan et eius coniunx de eodem Tusnad eiusd. de
Parochia Eccl. Kozmasiensis.

Die 13 Decemb. Ego Idem qui sup. Baptizavi cum oleo. Infantem Mohar
Nihely de Verebes. cui impositum est Nomen Juditha. Patrimi
fuerunt Balint Ferenc et eius consors omnes de Parochia Kozmasiensis.

Die 27 Decemb. Ego Idem qui sup. Baptizavi cum oleo. Infantem
Siker Petyo Nihely cui impositum est Nomen Benedictus. Patrimi
fuerunt Miklos Istvan et eius consors omnes de Kozmas Parochia Kozmasiensis.

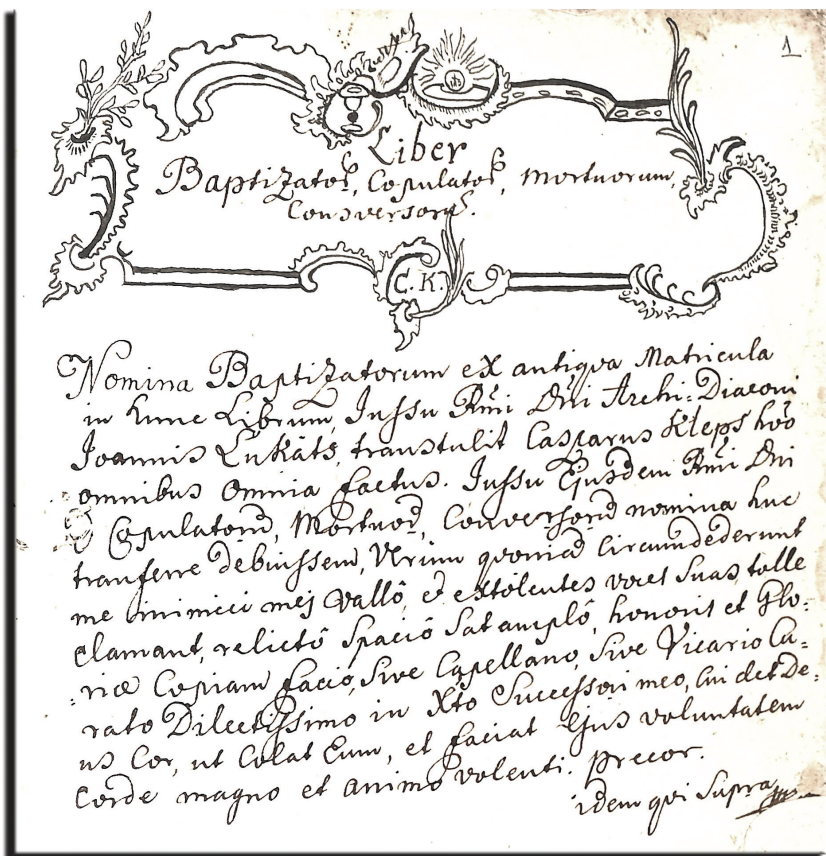
folyamatos.²⁷ A gyűjtemény sajnos nem mondható hiánytalanak, az első évtizedek meglehetősen töredékesek, valamint egységesen hiányzik közülük az 1870–1895 közötti 26 évet felölelő időszak. Ezt az évkört az állami anyakönyvvezető hivatalok vették át az állami anyakönyvezés kötelezővé tételekor 25 évre visszamenőleg. A másodpéldányokba pótlólagos bejegyzéseket (pl. házasságkötés, haláleset) nem vezettek be, csupán az utólagos anyakönyvezések adatai kerülnek bejegyzésre változó következetességgel, a hivatalos főhatósági jóváhagyás pedig csatolmányként melléjük. Így az eredeti, első példánynak minősülő anyakönyv jön számításba az utólagos változások ellenőrzése vagy igazolása kapcsán (pl. keresztelések, temetések, házasságok utólagos anyakönyvezése, névváltoztatás, házasságkötés, haláleset stb. bejegyzése).

3. A GYFL kilenc gyűjtőlevéltára

A harmadik célpontot az anyakönyvi adatkereséskor a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár kilenc gyűjtőlevéltára képezi. Ezek a gyűjtőközpontok 2003–2016 között jöttek létre a tizenöt főesperességi kerület részére a következő városokban: Gyulafehérvár (2003), Szamosújvár (2005), Sepsiszentgyörgy (2005), Marosvásárhely (2005), Gyergyószentmiklós (2007), Székelyudvarhely (2008), Szamosújvár – örmény katolikus – 2010, Kolozsvár (2011) és Csíkszereda (2016). A Kolozsvári Gyűjtőlevéltár kivételével már mindegyik levéltárról segédlet is jelent meg, amely a gyűjteményekben való tájékozódást könnyíti.²⁸

²⁷ Az anyakönyvi másodpéldányok listájához lásd Szögi László: *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 1429–2000. Repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 1. Gyulafehérvár–Budapest, 2006. 83–104.

²⁸ Bernád Rita-Magdolna: *Plébániai levéltárak I. A Gyulafehérvári, a Sepsiszentgyörgyi, a Szamosújvári és a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárak repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 3. Gyulafehérvár–Budapest, 2009; Bernád Rita-Magdolna-Kovács Bálint:

A kapnikbányai plébánia anyakönyve (1736–1821)

A Szamosújvári Örmény Katolikus Gyűjtőlevéltár. Repertórium. Arhiva de Colectie Armeano-Catolică din Gherla. Repertoriu. The Armenian Catholic Collective Archive in Armenopolis. Repertory. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 4. Budapest-Gyulafehérvár-Leipzig, 2011; Bernád Rita-Magdolna-Barabás Kisanna: Plébániai levéltárak II. A Marosvásárhelyi és Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltárak repertórium. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 5. Budapest-Gyulafehérvár, 2015; Bernád Rita-Magdolna: Plébániai levéltárak III. A Csíkszeredai Gyűjtőlevéltár repertórium. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 6. Gyulafehérvár-Kolozsvár, 2021.

Annus, Baptisatus, Parentes, Latrini, Tronns, Locns.		No. 1	
Annus 1760 12 ^{to} Martij	L. Samuel Kapp. Amstfor	Josephus Joannes Nels. men helreke Crisp. Elizabeth Valga Catholica Hendler.	Jacobus Haj in ocht, el. Alaga Jennyia Borker Hendler.
1 ^{to} eodem 22 ^{to} Junij	L. Samuel Kapp. Amstfor	Joannes Joannes Dor el. Juditha uxor	Georgius Sia Jana Regina uxor orhna
1 ^{to} eodem 17 ^{to} Julij	L. Samuel Kapp. Amstfor	Catharina Andreas Lye epiphany reg. Lepthim, boynab el. Regina uxor	Andreas Gib. Hauer deyn Jennyia Borker el. Christina Borker
1 ^{to} eodem 25 ^{to} Septem. Kapp. Amstfor	L. Samuel Kapp. Amstfor	Michael Jovendus Joannes chilker el. Anna chilkerin	Andreas Gib. Glas Consul Japennus
1 ^{to} eodem 9 ^{to} 12 ^{to} Xbris	L. Samuel Kapp. Amstfor	Joannes Christianus Bar Cinba ex leg. Ar fugal, el. Anna uxor.	Joannes Dor Kajarethi chem. ningerin gregg ex eodem legim.
1 ^{to} 1 ^{to} 17 ^{to} 18 ^{to} 3 ^{to} Janij	L. Samuel Kapp. Amstfor	Josephus Leonardus Men minger, Tidian leg. Portuga el. Margarina uxor.	Carolus Gubba Broualor fil. d. Cap. de Conmra el. Anna Broualor uxor.
1 ^{to} eodem 15 ^{to} Septem.	L. Rega Lant. Bick Delegat	Josephus Josephus Drik el. Anna uxor	Carolus Gubba charia B. Dor B. Dor Portugal
1 ^{to} eodem 16 ^{to} Septem.	L. Samuel Kapp. Amstfor	Ladislauus Joannes Hajnoci el. Sara jottbagia uxor.	Paulus Jandor Jandor Aupenot el. Elia Bekhalarga
1 ^{to} eodem 26 ^{to} Maj	L. Samuel Kapp. Amstfor	Elisabetha Fil. D. Martinus Apha Regia. Dor. Jugat. prima. sp. cunabens etella. ria franciscu uxor	Fil. D. Martinus Regia. chym Jugat. prima. sp. cunabens etella. ria franciscu uxor
1 ^{to} eodem 5 ^{to} 1 ^{to} Julij	L. Samuel Kapp. Amstfor	Eva Joannes Greg. el. Johana Regia. chym Jugat. prima. sp. cunabens etella. ria franciscu uxor	Hieronymus Jugat. prima. sp. cunabens etella. ria franciscu uxor
1 ^{to} eodem 5 ^{to} 1 ^{to} Aug.	L. Samuel Kapp. Amstfor	Clara Joannes Regia vagi Borker Kajarethi chem. el. Anna Borker	Paulus Jandor Jandor Aupenot el. Elia Bekhalarga
1 ^{to} eodem 6 ^{to} 1 ^{to} Xbris	L. Samuel Kapp. Amstfor	Elzula Nathias Thaua gugga. ex legim Portugal, el. Anna uxor.	Paulus Jandor Jandor Aupenot el. Elia Bekhalarga
Annus 1765 14 ^{to} Martij	L. Samuel Kapp. Amstfor	Josephus Elisabetha uxor. Borker ignovauit	Leopoldus Salva quard el. Na ria Alavira Regia. Portugal

Az alábbi felsorolásban főként azokat az őrzőhelyeket emeltük ki, ahol történeti, tehát nem kurrens anyakönyveket őriznek. A 20. századi anyakönyvek többségükben a plébániákön találhatók. Kevés hányada került begyűjtésre gyűjtőlevéltárakba, és azok is főként bérnialási, vegyes házassági, kitérésí és megtérésí anyakönyvek, amelyeket az egyházközségi hivatalokban kevésbé használnak ügyviteli vagy egyéb gyakorlati célzattal. Az élő keresztelési, házassági és halotti anyakönyvek a plébániák használatában maradtak.

A Gyulafehérvári Érseki Levéltárral egy helyen őrzött gyűjtőlevéltári részleget összesen 51 főesperesi és plébániái fond alkotja három főesperesi kerületből. Ezek között körülbelül 4 folyóméternyi anyakönyvet találunk. Itt őrzik Erdély egyik legrégebbi anyakönyvét, a fentebb is említett kolozsmonostori anyakönyvet, amely nemcsak német reneszánsz stílusú díszes bőrkötésével kápráztat el bennünket, hanem tartalmával is az első helyet érdemelte ki az egykori erdélyi egyházmegye anyakönyveinek régiségi rangsorában. Ez a kötet a következő fejezetekből épül fel: keresztelési anyakönyv (1638, 1640, 1644, 1649, 1651–1657, 1659, 1664) 1665–1699; házassági anyakönyv /1649/1664–1695; halotti anyakönyv 1665–1694; megtértek anyakönyve 1675–1695; a Havasdy család genealógiája 1626–1674. A zárójelbe tett évszámok az utólagos bejegyzéseket és utalásokat jelzik. A folyamatos, megszakítás nélküli anyakönyvezés 1665-től kezdődik, amelyet a jezsuita szerzetesek kezdtek el vezetni, akik a kolozsmonostori plébániát adminisztrálták a 17. században. A Gyulafehérvári Gyűjtőlevéltárba a következő plébániákról kerültek be 18–19. századi anyakönyvek: Abrudbánya, Alvinc, Aranyosbánya, Boica, Drassó, Gyulafehérvár, Magyarigen, Marosportus, Topánfalva, Torockószentgyörgy, Tövis, Tür, Zalatna, Kőrösbánya, Kudzsir, Nagyág, Nagyhalmág, Ósebeshely, Szászváros és Kiskapus.

A 2005 nyarán létesült Szamosújvári Gyűjtőlevéltárban összesen 25 plébánia és filia irategyűjtéseí található.

**MATRÍCULA
ECCLESIAE
KÖSVÉNYESES.**

In tres partes divisa.

In quarum prima continentur Nomina baptizatorum
in 2da matrimonio Conjunctorum in 3ta Defunctorum
Fidelium huius Parochiae.

QUAM.

Fieri, curavit et scribere inchoavit.

P. Franciscus Bors. de Csik sz. kiraly.
pt. Parochus Köpvenyesi et huius Sedis Illarus R. Cathedr. Archid.
Cooperante

Laurentio Ják. de Köpven.
Supremus pt. Vicesus Indici.

Anno a Christo nato MDCCXIII

A nyárádköszvényesi plébánia anyakönyve
(1710-1795)

Matricula Baptizatorum.

Annus et Dies.	Baptizans.	Baptizatus.	Parentes	Patrimi.	Locus.
1769 Die 24ta Decembris	Fr. Achatius Schwartz baptizavit Capellanus	Evam Ex Thoro legitimo.	Leonhardus Walter, et consors ejus. Margaritha Ha- rich, in Luthicani.	D. p. Josephus in Dreber Sub-Pa- tronus Offi- et Maria Ruben consors ejus.	in Oratorio Scho- helligen- en.
1770. Die 9. Janu- arii	Fr. Achatius Schwartz Capellanus baptizavit	Sebastianum Ex Thoro legitimo.	Sebastianus Forstner, et Catharina Vogt in con- sors ejusdem	D. p. Josephus Dreber et Maria Rub- en consors ejusdem	in Oratio- rio Scho- helligen- en.
1770 Die 11. Maij	Fr. Achatius Schwartz Capellanus baptizavit	Antonium Ex Thoro le- gitimo	Balthasar Ponring, et Catharina Fissler consors ejus.	Christianus Miller, et Man- ria Anna Walter in con- sors ejusdem	in Oratorio Scho- helligen- en.
1770 Die 15 Junij	Fr. Achatius Schwartz Capellanus baptizavit	Antonium Josephum Ex Thoro legi- timo.	Josephus Dimatsek et Apollonia Vallja uxor.	D. p. Josephus in Dreber Sub- Praefectus Offi- et Maria Ruben consors ejus.	in Oratorio Scho- helligen- en.
1770 Die 8 Julij.	Fr. Achatius Schwartz Capellanus baptizavit	Annam Mariam Ex Thoro legi- timo.	Adamus Vogt, et Barbara Stemmerin consors ejus.	Joannes Narvath, et Margaritha Mallin consors	in Oratorio Scho- helligen- en.
1770 Die 12. Augu- sti	Fr. Achatius Schwartz p. t. Capella- nus baptizavit.	Annam Reginam. Ex Thoro legitimo	Joannes Binder, et Catharina consors ejus Luthicani.	Christianus Dimatsek, et Theresia Pefflin uxor ejus	in Oratorio Scho- helligen- en.

Az ósebeshelyi plébánia anyakönyve
(1769-1789)

Ezek közül Beszterce, Csicsókeresztúr, Erzsébetbánya, Kapnikbánya, Naszód és Szamosújvár plébániái rendelkeznek 18–19. századi anyakönyvvvel. Beszterce legrégebbi anyakönyvét, amelyet a minoriták kezdtek el vezetni 1718-tól, a besztercei volt piarista kolostor padlásterében találtuk meg 2009. szeptember elején. A naszódi plébánia 1764-ben megkezdett anyakönyve a Radna-völgyi katonai terület lélekösszeírását is tartalmazza 1765-ből, amely értékes forrást jelent a kor hadtörténete számára is.

A 2005-ben létesült és 2021-ben megújult Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltár 17. század végi eredeti anyakönyveket is őriz, amelyek Barót és Szentkatolna plébániáiról kerültek be Sepsiszentgyörgyre. A baróti anyakönyvben a keresztelési bejegyzések 1683-mal, a szentkatolnaiban 1693-mal kezdődnek. Az itt található plébániai levéltárak közül Barót után Bereck (1706), Kézdiszentlélek (1700), Türkös (1754), Ozsdola (1755), Kőhalom (1763) és Sepsikőröspatak (1832) anyakönyvei érdemelnek említést. Az altorjai anyakönyvekhez készült névmutatók szintén megőrződtek az egyházközségnél, amelybe az adatokat 1715-től kezdték beírni.

A Marosvásárhelyi Gyűjtőlevéltárba 2005-ben Ehed, Marosszentgyörgy, Mezősámsond, Nagyernye, Nyárádköszvényes, Nyárádremete, Székelybő, Bordos, Magyarzsákod, Radnót, Székelyvécke, Szentdemeter és Szőkefalva egyházközségekből kerültek be az 1710–1900 közötti időszakból eredeti anyakönyvek, amelyek jelenleg kutatható állapotban vannak. Az anyakönyvek között elvélve találunk 20. századi köteteket is, de azok főként bérmentési, vegyes házassági és kitérésai vagy megtérési matrikulák.

A Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárban, amely 2007-ben alakult, Gyergyóalfalu és Gyergyótölgyes anyakönyveit említhetjük meg. Gyergyóalfalu tizenhárom kötetnyi anyakönyvét (1714–1931) és historia domusát (1886–1930) a második világháború idején, 1944-ben Füzesabonyba menekítették. Ezek a

A csíkszentkirályi plébánia anyakönyve (1693-1784)

kötetek 1993-ban bekerültek az Egri Főegyházmegyei Levéltárba, és Egerből végül 2009-ben szállították őket hivatalosan haza. A falu 1714-1857 közötti anyakönyveit (hat kötet) a gyűjtőlevéltárban helyezték el, az 1857-1931 közötti anyakönyvei (hét kötet) és historia domusa pedig hazakerült a gyergyóalfalvi plébániára.²⁹ Gyergyótölgyes 1811-1848 közötti anyakönyve a ditrói templomban őrzött levéltárból került elő, a gyakori pasztorális ellátottságból adódóan a ditrói plébánia irataiból.

Az udvarhelyi főesperesi kerületben a 2008 nyarán zajlott levéltárbegyűjtés során több eredeti anyakönyv is beszállításra került. A helyi tapasztalatok alapján azt állíthatjuk, hogy ebben a gyűjtőlevéltárban, még ha sajnos nem is folyamatos sorozatban, ma körülbelül egy folyóméternyi anyakönyv kutatható az 1716-1900 közötti időszakból. Ezek a plébániai

²⁹ Bernád Rita-Magdolna: *Plébániai levéltárak*. I. 275.

ԲՐՕԴՕԳՕԼ

ՄԿՐՏԵԱԼ ՏԸՂԱ

ՅՈՅ

ՍԿՍԵԱԼ

ԻՎազեղիցու թէ Գերյարգելն նոն
նոն Ջատոնի Բադրուպանեան .
եւ իՎազեղէց փոխանորդութեան
Գերյարգելն նոն նոն մարտիրոսի

Ջիբիեան

կանոնիկոսաց Ջթոռանիստ եկեղեց-
ւոյն գլխաւորաց :

եւ ի գլխաւորութե Ջղայ վարդապետի Բադ-
րուպանեան :

Յամի Տեառն

1794 Յունիսի ամսոյն . 4 ին :

ՅԵՂԻՍԱԲԵԹ

Ջրբունական քաղաքն Հայոց :

Ի Ժողովրդապետական եկեղե-
ցին :

Az erzsébetvárosi örmény katolikus plébánia
anyakönyve (1794-1857)

anyakönyvek Bözödújfalua, Kadicsfalva, Korond, Máréfalva, Székelyszentkirály, Székelyszenttamás és Vágás településekről származnak.

A 2010-ben létrehozott Szamosújvári Örmény Katolikus Gyűjtőlevéltár négy örmény katolikus plébánia alkotja, amelyből kettőnek hiánytalan sorozatban megmaradtak az anyakönyvei az egyházközség alapításától kezdve (Erzsébetváros 1708-tól és Szamosújvár 1714-től), míg a székelyföldi két örmény plébánia – Gyergyószentmiklós és Szépvíz – anyakönyvei a Román Állami Levéltár Hargita Megyei Hivatalánál kutathatók Csíkszeredában.

A Kolozsvári Gyűjtőlevéltár 2011-ben jött létre. Mivel az 1950-es években ezen a környéken is nagymértékű volt a plébániai anyakönyvek államosítási hulláma, a gyűjtőlevéltárba csak néhány történeti anyakönyvet sikerült begyűjtenünk: az 1750–1857 időszak kötetét Györgyfalváról és a kajántói anyakönyvet, amelynek 1770-ben kezdődnek a bejegyzései.

A 2016-ban alapított Csíkszeredai Gyűjtőlevéltárba a következő egyházközségekből kerültek be anyakönyvek: Csíkszentkirály (1693), Kozmás (1695), Csíkmindszent (1718) és Csíkszenttamás (1750). Csatószeg 1705–1755 közötti anyakönyve 2021-ben került elő egy másik főesperesi kerület plébániájának átrendezésekor. Kiemelt értéket képviselnek ez esetben is a katolikus restaurációt megelőző években, a 17. század utolsó évtizedében vagy a 18. század első éveiben kezdődő anyakönyvi kötetek.

4. A Román Állami Levéltár megyei hivatalai

Egy másik lényeges intézmény, melynek megyei kirendeltségeinél hatalmas egyházi anyakönyvi gyűjtemény halmozódott fel, a Román Állami Levéltár.³⁰ Az Állami Levéltár Igazgatósága 1950. június 7-én hozott 153. számú törvényerejű

³⁰ Arhiva Națională a României.

elnöki rendelettel kötelezte az egyházközségeket, hogy „megőrzés végett” adják át az 1870–1895 közötti időszak anyakönyveit, melyeket egy hónap múlva, július 7-én vettek át. Ugyanakkor az 1952. évi belügyminisztériumi rendelet értelmében az átadási kötelezettséget „mentés” címszó alatt az 1870 előtt keletkezett anyakönyvekre is kiterjesztették, majd ezt a felszólítást 1971-ben is megismételték. A begyűjtött anyakönyvek kezdetben a néptanácsok anyakönyvi hivatalaihoz kerültek, majd a területileg országos hálózattá szervezett állami levéltárakhoz.³¹ A Magyar Autonóm Tartomány fennállása alatt (1952–1968) a begyűjtött anyakönyveket a marosvásárhelyi levéltárba központosították, majd a megyésítés után áthelyezték a megyei levéltárakhoz, az ún. igazgatóságokhoz. Az érvényben lévő 1996-os levéltári törvény kimondja, hogy a „törvényesen” az Országos Levéltár kezelésébe került iratok és anyakönyvek nem vehetők vissza, így az egyházközségeknek továbbra is nélkülözniük kell a jog szerint őket illető, de államosított anyakönyveiket.³² Az egyházi anyakönyveket az állami levéltárak a ma érvényes közigazgatási beosztás szerint megyénként csoportosítva őrzik. Egy adott egyházközség anyakönyveit tehát annál a megyei levéltári kirendeltségnél kell keresni, amelynek a területi illetékességébe tartozik.³³

³¹ GYFL: Körlevelek, 1536/1950, 1214/1952; Pál-Antal Sándor: Egyházi anyakönyvek az országos levéltárakban. In: uő (szerk.): *A Székelyföld és városai*. Marosvásárhely, 2003. 326–328.

³² Legea Arhivelor 16/1996, articolul 10: Regimul documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, aflate în depozitele Arhivelor Naționale: Documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, odată intrate în depozitele Arhivelor Naționale, nu mai pot fi retrase din administrarea acestora, cu excepția situației în care au fost preluate în custodie.

³³ Pál-Antal Sándor: A családtörténeti kutatás lehetőségei Erdélyben. In: Márkusné Vörös Hajnalka (szerk.): *Családtörténeti kutatás határon innen és túl*. Veszprém, 2009. 44.

*A szamosújvári örmény katolikus plébánia keresztelési anyakönyve
a beodrai Karácsonyi család címérével (1857)*

A gyakorlatban az anyakönyvek plébániákról való tömeges összegyűjtése nem az 1895-ös évvel ért véget, hanem az ezt az évet is tartalmazó megkezdett kötetekkel, melyek sok esetben egészen az 1950-es évekig terjedtek. A Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség államosított plébániai anyakönyveit, amelyek megközelítőleg 120-150 ifm mennyiségű kötetgyűjteményt jelentenek (mintegy 1000 darab anyakönyvi kötetről van szó), az állami levéltár jelenleg tíz megyei igazgatósága őrzi (Fehér, Szeben, Hargita, Kovászna, Maros, Brassó, Máramaros, Hunyad, Kolozs, Bákó, Szucsáva, Neamț és Beszterce-Naszód megyék székhelyein). Ezekről az anyakönyvekről kimutatásokat készítettünk, a matrikulák gyűjteményes jellegű fondokba való tömörülése az állami levéltár megyei igazgatóságain belül megkönnyíti fellelhetőségüket.³⁴ Az anyakönyvek egyházak általi visszaigényléséhez az érvényben lévő levéltári törvény módosítására lenne szükség. A romániai magyar kisebbség politikai képviselete 2011 márciusában látszólag sikerrel kezdeményezte ezt a törvénymódosítást, azonban az elképzelés politikai és szakmai okok miatt meghiúsult.

5. A helyi önkormányzatok anyakönyvi hivatalai

A polgármesteri hivataloktól (néptanácsoktól) az 1950-ben és 1952-ben államosított felekezeti anyakönyvek a Román Állami Levéltár 1950-es, 1960-as években létrejött megyei kirendeltségeinek megalakulásakor átkerültek ezek állományaiba, egy külön anyakönyvi gyűjteményt létesítve részükre, melynek

³⁴ A Román Állami Levéltár Hargita és Maros megyei hivatalánál található anyakönyvekhez lásd Bicsok Zoltán: *Az 1918/1919 előtti Erdélyre vonatkozó fondok és gyűjtemények jegyzékei*. 9. Hargita megye. Budapest-Bukarest. 2014. 132–165.; Pál-Antal Sándor: *Az 1918/1919 előtti Erdélyre vonatkozó fondok és gyűjtemények jegyzékei*. 12. Maros megye. Budapest-Bukarest. 2014. 180–272.

elnevezése *Colecția registrelor de stare civilă*. Ebbe a gyűjteményes fondba rendszerezték települések szerint az összes elkobzott egyházi anyakönyvi kötetet. Az akkori állami levéltárosok nem tartották meg a provenienciát, de a családfakutatók számára a matrikulák így is könnyen hozzáférhetők. Ritkább esetekben azonban előfordult az is, hogy ez az átadás a polgármesteri hivatal és az illetékes megyei levéltár között annak idején valamilyen okból kifolyólag nem történt meg, így néhány plébánia matrikuláit mindmáig a polgármesteri hivatalok őrzik.

Az anyakönyvek kutatása és védelme

Az egyházi anyakönyvekben található adatok közhitelességgel bíró feljegyzéseknek minősülnek, amelyek egy adott egyházközség hívőközösségének a személyes nyilvántartását képezik. Gyakorlati értékükön túl, amelyek a mindennapi személyi ügyintézést szolgálják, történelmi értékkel is rendelkeznek, ezért a családfakutatók kiindulópontját, alapforrását képezik.

Említést érdemel, hogy a genealógiai tanulmányozást végző érdeklődők száma, a kutatási esetek statisztikája alapján, az éves kutatóközönség felét jóval meghaladják. Nemzetközi és európai viszonylatban a családtörténet tanulmányozása a legerőteljesebb kutatási irányzatnak nevezhető, ugyanis a családfakutatók a levéltári kutatások nagy többségét, mintegy 70%-át képezik.

A Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár érvényes kutatási szabályzata értelmében az anyakönyvi adatok az alábbiak szerint kutathatók: a keresztelési anyakönyvek a keletkezési idejüktől eltelt 90 év után, a házassági anyakönyvek 60 év után, míg a halotti anyakönyvek 30 év után válnak kutathatóvá.

A Pare Eusebio Radov² sup
Zati sunt Anno 1700. Sequenti.
pro m^o.

Die 30 Octobris in oppido Kolos
Infans, nomine Ioannes, Filius

1702.

In Kecsfe Filius Ioan. Galonai, Pater
Pater. Ioan. Eger. Eva. Formai.

Die 19 May baptizatus est Infans
Martinus nomine. Filius Ioannis Mader,
Matre Catharina Mader. Pater. David
Moser, In Zalatkai.

Die 19 May

Baptizatus est mulier Ariana, Anna
Kist, Pater. Dabiel. Pater. Mathias
Uxor ejus.

1702 die 21 Junij baptizatus est
Infans, Ioannes, Filius Ioannis Kénesi,
et Maria Török, Pater. Ioanne Siggai
10, et Mathina Lophia Kesi.

Eadem die baptizatus est Filius
Nicolaus Horvai, et Barbara
Pater. Mathias Kesteg, et Catharina Török

A tövisi plébánia anyakönyve (1700)

A zalatnai plébánia keresztelési anyakönyve (1722–1776)

A levéltár honlapján³⁵ elektronikusan hozzáférhető anyakönyvek a keletkezésüktől számított 100 év után válnak hozzáférhetővé.³⁶ A gyűjtőlevéltárakba került anyakönyvek majdnem teljességgel digitalizálva vannak, a másodpéldányoknak pedig körülbelül egynegyede. Kutatásuk főegyházmegyei szinten jóváhagyott engedéllyel történik, amelyben a vizsgálódó személy aláírt nyilatkozatával garantálja, hogy a megismert személyes adatokat a 677/2001, valamint az 506/2004 számú, személyes adatok védelméről szóló törvényekben meghatározott módon kezeli és használja. Az adatok nyilvánosságra hozatala esetén a kutató vállalja az esetlegesen felmerülő büntető- és polgári jogi, vagy akár anyagi felelősséget is.

Az anyakönyvek fő alapanyaga papír, sérülékenységből fakadóan különös gondot szükséges fordítani a kötetek és másodpéldányaik állományvédelmére.

Mivel a papír és az anyakönyvek bekötéséhez használt bőr és textil szerves anyagok, így tárolásuk víz-, tűz- és betörés-biztos helyen ajánlott, ahol portól, fénytől és légszennyezéstől is távol lehet tartani. Az állományvédelmi előírások szerint a szerves anyag tárolására ajánlott hőmérséklet 16-18 °C, az ideális légnedvesség pedig 45-55%.³⁷ Az optimális mikroklimatikus viszonyok biztosításával az egyedi történeti források élettartamát hosszabbítjuk, időtállóságukat garantáljuk.

Az anyakönyvi kötetekre címke ragasztása nem ajánlott, ugyanis a kötet kötésébe beszivárgó ragasztóanyag károsíthatja azt. A köteteket függőleges helyzetben, megtámasztva ajánlott tárolni a polcon, a nagyobb méretű köteteket vízszintesen szükséges tárolni, anélkül, hogy 3-4 kötetnél több egymásra

³⁵ www.gyfl.ro

³⁶ GYFL: Kutatási szabályzat. 260/2022. február 22.

³⁷ Kertész Botond (szerk.): *Útmutató az egyházközségi levéltárak értékeinek védelméhez*. A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai. 1. Budapest, 2000. 12. Digitálisan itt érhető el: <https://melte.hu/node/47>

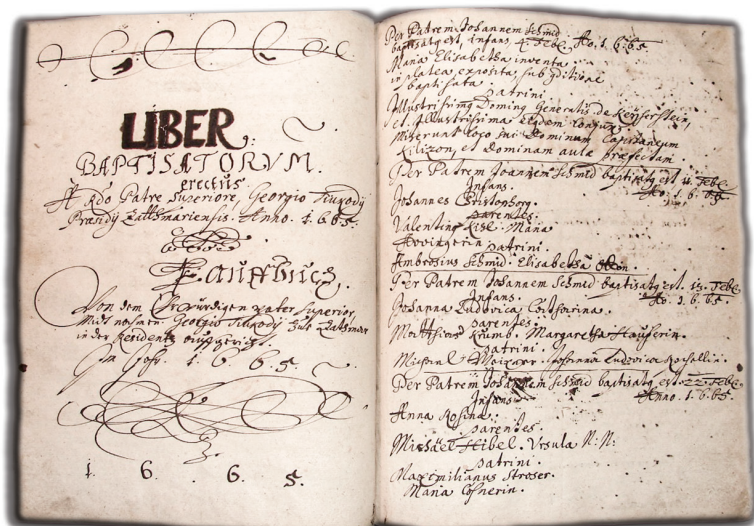
kerülne. A kötetek óvatosan, a gerinc közepénél fogva emelhetők le a polcról, hogy a kötés idő előtti leszakadását megelőzzük. A sérült kötetek tábláit textilszalaggal tanácsos átkötni és rögzíteni a további esetleges károsodástól történő megóvás érdekében. A rongált kötetek restaurálása komoly szaktudást igényel, ezért csak az illetékes felsőbb egyházi levéltár jóváhagyásával szabad azokat restauráltatni. Az anyakönyvi kötetek bekötetése előtt feltétlenül ki kell kérni a főegyházmegyei levéltár véleményét.³⁸

Más romániai római katolikus egyházmegyéek anyakönyvei

Románia többi katolikus egyházmegyéjét és más felekezetű egyházkerületét sem kímélte meg az anyakönyvekről szóló államosítási törvény 1950-ben és 1952-ben, így ezeknek az egyházigazgatási területeknek (egyházmegyéek és egyházkerületek) az anyakönyvi ügye is hasonló helyzetben tudhatja magát.

Az 1020 körül alapított Nagyváradi (Bihari) Római Katolikus Püspökséget alkotó plébániák 1822-től folyamatosan küldik be az egyházmegye levéltárába az anyakönyvi másodpéldányokat, amelyek hozzáférhetők a kutatóközönség részére, mennyiségileg mintegy 20 folyóméteres gyűjteményt képezve. Az egyházmegye legrégebbi anyakönyve Micske plébániáról származik, az adatok bejegyzése 1713-tól kezdődik. Jelenleg ez a kötet az Egyházmegyei Levéltárban található, amely az elnéptelenedő egyházközségek levéltárainak begyűjtése folyamán került be Nagyváradra a 21. század első évtizedében. Egy másik 18. századi anyakönyv a nagyváradi plébánián keletkezett, amely az állami levéltár kezelésében

³⁸ Uo.

A szatmárnémeti plébánia 1665-ben megkezdett anyakönyve
(Az ország egyik legrégebbi katolikus anyakönyve)

található.³⁹ Megállapíthatjuk, hogy a nagyváradi katolikus egyházmegyében is a 18. század közepétől terjedt el a rendszeres anyakönyvvezetés. A plébániákról állami levéltárakba gyűjtött eredeti anyakönyveket – megközelítőleg 40 folyóméterben – ma a Román Állami Levéltár nagyváradi és zilahi megyei központjaiban őrzik.

A Szatmári Római Katolikus Püspökség kétszáz éves fennállása alatt 15 folyóméternyi anyakönyvi másodlat halmozódott fel az egyházmegye levéltárában 1825-től kezdődően. A másodlatok kötelező megküldése itt is a nagyváradi püspökség mintájára alakult. Ami az eredetiben fennmaradt anyakönyveket illeti a plébániákon, sajnos az államosítás miatt itt is elenyésző számban menekültek meg matrikulák az elkobzástól, így nagy részük a szatmári és a nagybányai állami levéltári

³⁹ Köszönöm Emődi Andrásnak, a Nagyváradi Római Katolikus Püspökség korábbi könyvtáros-levéltárosának az adatközlést.

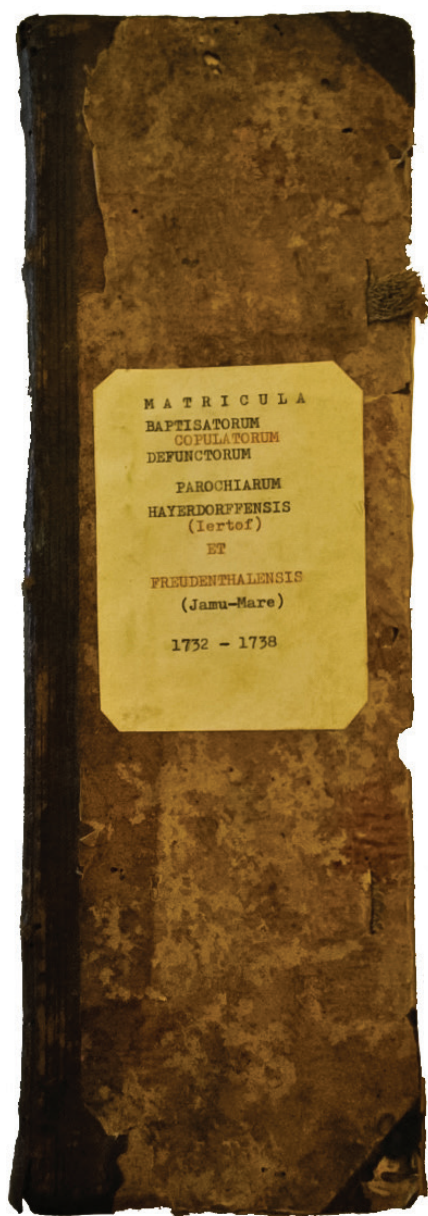

A krassóvári plébánia 1726-ban megkezdett anyakönyve

kirendeltségeknél kutatható. Az 1804-ben alapított szatmári püspökség levéltárában mégis őriznek egy sérült állapotban lévő eredeti anyakönyvi kötetet, Szatmár plébániájáról, melynek keresztelési bejegyzései 1665-től kezdődnek, és 1822-ig tartalmaznak kánoni állapottal kapcsolatos bejegyzéseket.⁴⁰

Az 1030-ban alapított marosvári, később csanádi püspökség Romániához csatolt részének utódintézménye a Temesvári Római Katolikus Püspökség, amelynek levéltára 129 folyóméternyi anyakönyvi anyaggal rendelkezik. Ezt a mennyiséget jórészt az anyakönyvi másodpéldányok teszik ki,

⁴⁰ Hálával viszonzom Várady Lajosnak, a Szatmári Római Katolikus Püspökség levéltárosának az anyakönyvekkel kapcsolatos tájékoztatás megadását.

A hévéri-nagyzsámi plébánia anyakönyve (1732-1738)

147

Anno 1792

[illegible]

... misse, presentibus personarum, ne ulla nullor: impedimento
 nullo quoque impediatur. Et Michaelis de Capana fr. g. Michaelis
 de Re: in eadem interrogari, eorumque multis et paucis latitis et ota
 et pariter Martinonis Summi propositi et p. h. n. r. P. Franco
 Michaelis de Capana de Capana, et p. h. n. r. de Capana de Capana

őrzött legkorábbi anyakönyv, amely a plébániai levéltárak másfél évtizeddel ezelőtt zajlott begyűjtésekor került Temesvárra, a horvátok lakta Krassóvár településről származik. Keresztelési adatai 1726-tal indítanak, míg a házasságokról és a temetésekről szóló bejegyzések 1729-cel kezdődnek. Időrendben ezt követik a ruszolci és a hévéri anyakönyvi kötetek 1732-ből.⁴¹ Az egyházmegye államosított anyakönyvei ma az aradi, a karánsebesi, a temesvári és a szörényvári állami levéltári kirendeltségeknél találhatók.

Az 1883-ban alapított Bukaresti Római Katolikus Érsekséghez tartozó egyházközségek anyakönyveinek sorsát meglehetősen zavaros követni. Ezt a kaotikus állapotot az alapítási évet megelőző változó történelmi, egyháztörténeti és adminisztrációs körülmények eredményezhették. Az anyakönyvezés kezdetei a térségben a nikápolyi püspökök oláhországi működéséhez köthetők. A bolgár-valach miszsióval megbízott passzionista szerzetesek 1781-ben jelentek meg Bukarestben.⁴² Az első ismert anyakönyvet a bolgár menekültek által 1812-ben alapított Cioplea⁴³ nevű faluban kezdték el vezetni 1813-tól.⁴⁴ Az 1831–1832 között bevezetett *Regulamentul organic* elnevezésű reformtörvény, amely a román országok (Havasalföld és Moldva) mintegy szerves alkotmánykeretét biztosította, egyben elrendelte a területén működő felekezetek anyakönyvezését is.⁴⁵ Közvetett forrásból ismeretes, hogy az egyházi matrikulák (*mitrice* névvel is illették) egy részét államosították 1950-ben, akárcsak a bukaresti érsekség 1630–1922 közötti időszakban keletkezett

⁴¹ Köszönettel tartozom dr. Claudiu Călinnek, a Temesvári Római Katolikus Püspökség levéltárosának a szíves adatszolgáltatásért.

⁴² Jakubinyi György: *Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia*. Kolozsvár, 2010. 48.

⁴³ Cioplea ma Bukarest adminisztratív részét képezi.

⁴⁴ Az első ciopleai anyakönyv írását Fortunatus Ercolani, az 1815-ben nikápolyi püspöknek kinevezett passzionista atya kezdte el.

⁴⁵ Moldovan, Liviu: *i. m.* 160.

1732

(67)

In Augustis

in Capella sancti Joannis Baptistae et Catharinae
 Officiarius maximus Vidua Anton. Hoffmann.

in huius Capella sancti Petri et Pauli
 Hellen Anton. Hoffmann
 Thierbach.

in huius Capella sancti Salvatoris et Antonii
 et Catharinae Hegen Anton. Hoffmann.

Septembris

Die 11 huius Capella sancti Joannis
 Hermann Thierbach Ober-burg et Catharina
 Götze. Nulla rebe-burg Hoffmann 1733.

Die 21 huius Capella sancti Petri et Pauli
 Valentinus Diebeger cum Maria
 Magdalena Rumpferin ex Oberburg.

Anno Domini 1733

Vicesimo nono Julij Successi ego
 Franciscus Joannes de Buisson,
 atque me Assistente Matrimonium
 contraxerunt sequentes.

Et toto hoc tempore usque ad finem
 anni nullus ex loro hijsque iuris
 matrimonijum.

Nulla vox Nulla post auct.

Anno Domini
 1734

19 Julij:

Sponsus: Laurentius Eahner Viduus in
 Jopora

Sponsa: Maria Hännlein, Joannes Hännlein Ino.
 ex Heidenthalensis filia honesta

Sextus: Joannes Neumann et Joannis Epp.

Officiarius: Franciscus Joannes de Buisson parochus.

A ruszolci plébánia anyakönyve (1732-1738)

levéltárát is.⁴⁶ Számos plébánián azonban, szerencsés módon, megőrződtek a 19. században készített eredeti anyakönyvek.⁴⁷ Anyakönyvi másodpéldányok készítése felsőbb rendelkezésre nem történt, kivéve Alexandru Teodor Cisar érsek működésének időszakát (1924–1949).⁴⁸

Az 1884-ben létesített Jászvásári Római Katolikus Püspökség plébániáinak többségét a katolikus anyakönyvek általánossá válásának időszakában, a 18. században lengyel minoriták vezették. A legkorábbi anyakönyvet 1775-ben kezdték el az itt pasztoráló minorita atyák, amely összesen négy Iași megyei falu népességi adatait tartalmazza: Cucuteni, Popești, Cotnari és Sticlăria. Ezenkívül a domafalvi⁴⁹ és a dzsidafalvi⁵⁰ plébániák egyházi tulajdonban maradt, 18. századi anyakönyveiről vannak adataink. Mindkét egyházközség a 18. század utolsó évtizedében kezdte jegyezni híveinek nyilvántartását: Șcheia⁵¹ 1795-ben, míg Domafalva 1798-tól.⁵² A Román Állami Levéltár kimutatásai szerint az egyházmegye területéről Szucsáva megye levéltárában található a legrégebbi államosított anyakönyv, amely 1784-gyel kezdődik.⁵³ Második eredeti példányok készítése és egyházmegyei központba küldése nem volt és ma sincsen gyakorlatban.

⁴⁶ <http://arhivelenationale.ro/site/wp-content/uploads/2022/02/lista-fondurilor-date-in-cercetare-la-Sala-SMBAN.pdf> (A letöltés ideje: 2022. március 22.)

⁴⁷ A megállapítás dr. Marius Oanță bukaresti egyháztörténészről származik.

⁴⁸ A tájékoztatást dr. Dănuț Dobos történész-levéltárosnak köszönhetem.

⁴⁹ Románul Răchiteni (Iași megye).

⁵⁰ Románul Adjudeni (Neamț megye).

⁵¹ Iași megye.

⁵² Ezúton is köszönöm dr. Dănuț Dobos jászvásári püspöki levéltáros közlését.

⁵³ <http://arhivelenationale.ro/site/wp-content/uploads/2017/06/Lista-fondurilor-%C5%9Fi-colec%C5%A3iilor-date-%C3%AE-cercetare-de-c%C4%83tre-serviciul-jude%C5%A3ean-Suceava.pdf> (A letöltés ideje: 2022. március 22.)

Pagus Kokoteni	Pagus Popesrti
16ta Julij Amni 1775 Ego Pater A- damus Hartmann Minor pweni- tualis Nephonarius Apostolicus de Propaganda in Partibz Molerian Parochas Kokotensis de bapti- sari Infantem legitimorum Parentum Josephi et Anastas- ia Michaelis filij Servorum meorum Orniendorum de Huss cui data sunt nomina S. Augustini et Bonaventu- ra Patrimi fuere Joannes vulgo Jwonek filius olim Mathias kronbrun- de Nepos et Amma uxor Antoni Tapa- ratius Kokotensis	Die 2^a Julij Amni 1775 Ego Pater Melchius Hartmann Missionarius Aplicus Parochus Kokotiensis etc baptisavi Infantem legitimorum Parentum Michaelis et Juanae Denesz cui imposui nomen Me- a Barbara Patrimi fuere Micha- el Dismoldi et Barbara Petri Dismoldi uxor uxor uxor ex eodem pago omne
Die 28 Julij Amni ut supra ego qui su- pra baptisavi Infantem legitimorum Parentum Josephi et Anastasie et Barbara Dismoldi traxi cui catum est Nomen S. Vincen- centij et Pauli Patrimi fuere Josephus Simbris et Anna uxor Antoni Tapa-	Die 2^a Julij eadem Amni ut supra Ego de qui supra baptisavi Infan- tem legitimorum Parentum Leo- et Amie Michaeli cui catum est No- men S. Alexandri Patrimi fuere Alexandri ex Kietravul et Franci- scus Constantini uxor ex Tassio
Die 25 Augusti amni ejusdem ego qui supra baptisavi Infantem legi- timorum Parentum Michaelis et Ca- tharinae Dimiterko cui imposui tum est nomen Maria Rosalia Patrimi fuere Matheij filius (ab- minis et Catharina uxor Andrei Neporaluv	Die 5ta Novembris ejusdem ego de qua supra baptisavi Infan- tem legitimorum Parentum Marti- ni et Margitae homa filij Patrimi fuere Georgius Dimitro- et Annica Giedas etc Cui imposui nomen S. Gregorii Die 28ta Novembris ejusdem Amni ego qui supra baptisavi Infantem legitimorum Parentum Michaelis et Margitae Das- cali cui imposui nomen S. Dorothee Vi- Patrimi fuere Petrus Dica et Juliana Michaeli cui Dami ex eodem pago ut supra

A kukutyini plébánia
1775-ben megkezdett anyakönyve

Laudetur Iesus Christus. Amen.

I A N U A

Omnium Sacramentorum, per Fontem

Baptismatis

Pingulis in peccato Originali natis homi-
nibus ad salutem Anime

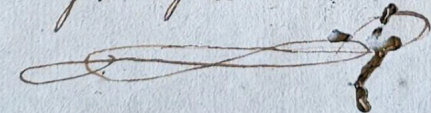
Aperta

Liber Baptisatorum ^{seu} in Parochijs Kokotenensi, Pope-
scensi, Kotsnarensi, et Peltariensi etc. etc.

Per R. P. Adamum Hartman Missionarium Apo-
stolicum de propagande fide Parochum supradictarum
Ecclesiarum Ord. Minor. S. P. A. Francisci Conventualium

Ermo Domini 1775 Diebus May ^{Kokoten}

Inceptus

A kukutyini és a popești-i katolikusok
keresztelesi anyakönyvi adatai (1775)

18
Status animarum
Ecclesie Anacathiensis
pro anno 1806.

Reverus Anna 1813.
In pago Anacathienfi.

Quel. ones egrediuntur bonis mabi quib. con. non est. ton

1.

Nicolaus Junior
Elena Uxor

+ Joannes Filii an: 3.

Catarina Filia an: 3.

+ Maria Filia 4. mensur

Michael fil. an: 6.

Barbara Mater

Antonius pater huius in dny Morhart

Maria filia Antonii an: 1.

2.

Gregorius Barvik +

Elena Uxor

Catarina Filia an: 28.

Maria Filia an: 26.

Georgius Filii an: 22.

Elena Fil. an: 6.

Barbara Fil. an: 2.

3.

Demitrius Bobak +

Anna Uxor

Maria Filia an: 10.

Anna Filia an: 6.

Demitrius Fil. an: 5.

Elena Fil. an: 1.

Michael fil. an: 5.

Maria fil. an: 4.

4.

Andreas Barvik

+ Margarita Uxor

Joseph Fil. an: 3.

Michael Fil. an: 4.

5.

Michael Golopar

Catarina Uxor

Petrus Filii an: 26.

Antonius Fil. an: 6.

6.

Joseph Kuveller

Catarina Uxor

Elena soror Uxor

Georgius Fil. an: 25.

Maria Fil. an: 10.

Joseph Fil. an: 4.

Barbara Fil. an: 5.

7.

+ Michael Bobak +

Catarina Uxor

Michael Fil. an: 25.

Georgius Fil. an: 9.

Petrus Fil. an: 2.

Martinius Fil. 6. mensur

Joseph. an: 10.

Martinius miles an: 11.

8.

Petrus Naghi

Anna Uxor

Elena M. Uxor

Antonius Filii an: 2.

9.

Isaac Morav

Barbara Uxor

Georgius Fil. an: 4.

Petrus an: 10.

Catarina filia an: 10.

A sçeiai plébánia anyakönyve (1795-1849)

Die 29 Januarij 1413.

Ego Fortunatus M. Ecolani Missionarius Apoc^{us} 24
missis tribus denunciationibus, et nullo reperto impedimento per verba de presenti, matrimonio copulavi Petrum Matha et Catharinam Blancobagiova praesentibus Mathia Terzibociov, et Nicolao Sociov.

Die 14 Maii 1413.

Ego Fortunatus Ecolani praemissa una denunciatione aliis praetermissis iusta de causa, et nullo reperto impedimento per verba de presenti solemniter matrimonio copulavi Nicolaum Maiov et Christianam Coraggiova praesentibus Nicolao Ghienov, et Lia Chiuccinalli.

Die 25 Juni 1413.

Ego Fortunatus M. Ecolani M^{us} Apoc^{us} praemissa una denunciatione, duabus praetermissis iusta de causa et nullo reperto impedimento, matrimonio copulavi Pene Jacobu et Maria Benov praesentibus Lia Bancrov et Angela Barov.

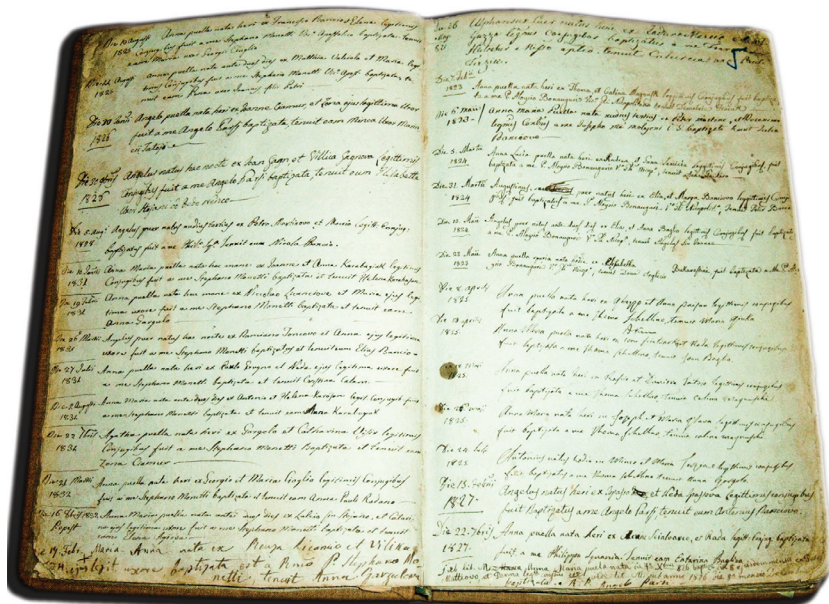
Die 29 Julij 1413.
Ego M^{us} praetermissis denunciationibus, iuxta de conjugio nullo reperto impedimento, per verba de praesenti matrimonio copulavi Bonum Alighiov, et Valerandam Cayov praesentibus Mathia Sacroschi, et Josepho Rukov.

Die 19 Xbrii 1413

Ego Fort. M. Ecolani praemissa una denunciatione aliis praetermissis iusta de causa, et nullo reperto impedimento matrimonio copulavi per verba de praesenti Joannem Maiov et Juliam Hieragiov praesentibus Paolo Benov, et M^{us} Sociov.

Die 14 Xbrii 1413.
Ego M^{us} praemissa una denunciatione aliis praetermissis iusta de causa, cum dispensatione in quarto gradu affinitatis matrimonio copulavi per verba de praesenti Parvanum Benovin, et Annam Terzibociov praesentibus Ciccio Angiciov, et Mathia Joppug.

A bukaresti Cioplea negyedi plébánia
első anyakönyve (1813)

A bukaresti Cioplea negyedi plébánia keresztelési anyakönyve (1823-1832)

SZEMÉLY- ÉS HELYNÉVMUTATÓ

Abrud → Abrudbánya
Abrudbánya (Abrud, RO) 41
Adjudeni → Dzsidaľalva
Ágfalva (H) 19
Aiud → Nagyenyed
Alba Iulia → Gyulafehérvár
Altorja (Turia, RO) 44
Alvinc (Vințu de Jos, RO) 35, 41
Apulum → Gyulafehérvár
Aranyosbánya (Baia de Arieș, RO) 41
Armenopolis → Szamosújvár
Arz, Gustav 19, 76
Baia de Arieș → Aranyosbánya
Baia de Criș → Kőrösbánya
Băița → Boica
Băiuț → Erzsébetbánya
Bákó megye 50
Banská Bystrica → Besztercebánya
Barabás Kisanna 32, 39, 76
Baraolt → Barót
Barót (Baraolt, RO) 35, 44
Bereck (Brețcu, RO) 10, 35, 44
Beriszló Péter 15

Bernád Rita-Magdolna 3–5, 11, 19–20, 32, 38–39, 45, 76–77
Beszterce (Bistrița, RO) 29–30, 32, 44
Besztercebánya (Neusohl, Neosolium; Banská Bystrica SK) 16
Beszterce–Naszód megye 50
Beu → Székelybő
Bezidu Nou → Böződújfalú
Bicsok Zoltán 50, 77
Bihar (Biharia, RO) 55
Biharia → Bihar
Bistrița → Beszterce
Boica (Băița, RO) 41
Bordos (Bordoșiu, RO) 44
Bordoșiu → Bordos
Bottló Béla 16, 77
Böződújfalú (Bezidu Nou, RO) 30, 47
Brád (Brad, RO) 24, 28
Brad → Brád
Brașov → Brassó
Brassó (Kronstadt; Brașov RO) 33, 35, 37
Brassó megye 50
Brețcu → Bereck

Broos → Szászváros	Crăciunel → Homoródkarácsonyfalva
București → Bukarest	Cristur → Csicsókeresztúr
Budapest (H) 16, 20, 23, 32, 38–39, 50, 54, 76–78	Cucuteni → Kukutyin
Bukarest (București, RO) 50, 61, 63, 67–68, 77–78	Cugir → Kudzsir
Cădișeni → Kadicsfalva	Csanád 62
Călan → Pusztakalán	Csatószeg (Cetățuia, RO) 47
Călin, Claudiu 61	Csicsókeresztúr (Cristur, RO) 32, 44
Călugăreni → Homoródremete	Csíkmadaras (Mădăraș, RO) 24
Câmpeni → Topánfalva	Csíkmindszent (Misentea, RO) 30, 47
Caransebeș → Karánsebes	Csíknagyboldogasszony (Cârța, RO) 24
Carașova → Krassóvár	Csíkrákos (Racu, RO) 35
Cârța → Csíknagyboldogasszony	Csíksomlyó (Șumuleu, RO) 24, 30
Cătălina → Szentkatolna	Csíkszentdomokos (Sândomic, RO) 24
Cavnic → Kapnikbánya	Csíkszentgyörgy (Ciucsângeorgiu, RO) 35
Cenadu Vechi → Marosvár	Csíkszentimre (Sântimbru, RO) 24, 28
Cetățuia → Csatószeg	Csíkszentkirály (Sâncrăieni, RO) 35, 45, 47
Chinteni → Kajántó	Csíkszenttamás (Tomești, RO) 30, 47
Cioplea (bukaresti negyed) 61, 67–68	Csíkszereda (Miercurea Ciuc, RO) 7, 38–39, 47, 76
Cisar, Alexandru Teodor 63	Ditrău → Ditró
Ciucsângeorgiu → Csíkszentgyörgy	Ditró (Ditrău, RO) 45
Claudiopolis → Kolozsvár	Doboș, Dănuț 63
Cluj-Mănăstur → Kolozsmonostor	Domafalva (Răchiteni, RO) 60, 63
Cluj-Napoca → Kolozsvár	Drașov → Drassó
Coltești → Torockószentgyörgy	Drassó (Drașov, RO) 41
Copșa Mică → Kiskapus	
Corund → Korond	
Cotnari → Kotnár	
Cozmeni → Kozmás	

Drobeta-Turnu Severin → Sző-
 rényvár
 Dumbrăveni → Erzsébetváros
 Dumitrești → Szentdemeter
 Dzsidafalva (Egyedfalva; Adju-
 deni, RO) 63
 Ebesfalva → Erzsébetváros
 Egyedfalva → Dzsidafalva
 Egyedfalva → Dzsidafalva
 Ehed (Ihod, RO) 44
 Emődi András 53
 Endrényi Ferenc 16, 19, 77
 Ercolani, Fortunatus 61
 Erdő Péter 23, 76
 Eremitu → Nyárádremete
 Ernei → Nagyernye
 Erzsébetbánya (Băiuț, RO) 33, 44
 Erzsébetváros (Ebesfalva;
 Dumbrăveni, RO) 24, 46–47
 Európa 16, 51
 Fântânele → Gyulakuta
 Fehér megye 50
 Ferenc, I. francia király 15
 Franciaország 15
 Freiburg (D) 15, 77
 Frumoasa → Szépvíz
 Gheorgheni → Gyergyószent-
 miklós
 Gherla → Szamosújvár
 Großscham → Nagyzsám
 Grosswardein → Nagyvárad
 Gyergyóalfalu (Joseni, RO) 30,
 35, 44–45

Gyergyószentmiklós (Gheor-
 gheni, RO) 19, 38, 44, 47, 76
 Gyergyótölgyes (Tulgheș, RO)
 44–45
 Gyöngyös (H) 19
 Győr (H) 19
 Győr-Belváros (H) 19
 Győr-Káptalándomb (H) 19
 Gyulafehérvár (Apulum, Weis-
 senburg, Karlsburg; Alba Iulia,
 RO) 3–5, 9, 19–20, 22, 24, 30,
 32–33, 35–39, 41. 50–51, 76–78
 Gyulakuta (Fântânele, RO) 33
 Hălmașiu → Nagyhalmágy
 Hargita megye 47, 50
 Havasalföld 61
 Hermannstadt → Nagyszeben
 Hévír (Iertof, RO) 59, 61
 Hodosa → Székelyhodos
 Holcmány (Holzmengen; Hos-
 man RO) 17–19
 Holzmengen → Holcmány
 Homoródkarácsonyfalva (Cră-
 ciunel, RO) 30
 Homoródremete (Călugăreni,
 RO) 24
 Hosman → Holcmány
 Hunyad megye 50
 Iași → Jászvásár
 Iernut → Radnót
 Iertof → Hévír
 Ighiu → Magyarigen
 Ihod → Ehed
 Ilieni → Illyefalva

Illyefalva (Ilien, RO) 35
 Illyés András püspök 32
 Jacodu → Magyarzsákod
 Jakubinyi György 61, 77
 Jamu Mare → Nagyzsám
 Jászvásár (Iași, RO) 63
 Joseni → Gyergyóalfalu
 József, II. német-római császári
 herceg, magyar király 20, 22
 Kadicsfalva (Cădișeni, RO) 47
 Kajántó (Chinteni, RO) 47
 Kapnikbánya (Cavnic, RO) 30,
 39, 44
 Karánsebes (Caransebeș, RO) 61
 Karlsburg → Gyulafehérvár
 Kertész Botond 54, 77
 Kézdiszentlélek (Sânzieni, RO) 44
 Kiskapus (Copșa Mică, RO) 30,
 33, 41
 Klausenburg → Kolozsvár
 Kolozs megye 50
 Kolozsmonostor (Cluj-Mănăstur,
 RO) 19, 25–26, 35, 41
 Kolozsvár (Claudiopolis,
 Klausenburg; Cluj-Napoca, RO)
 3, 38–39, 47, 50, 61, 76–77
 Korond (Corund, RO) 47
 Kotnár (Cotnari, RO) 63
 Kovács Bálint 38, 77
 Kovács Gergely 5, 8
 Kovászna megye 50
 Kozmás (Cozmeni, RO) 27, 30,
 35, 47
 Kőhalom (Rupea, RO) 40, 44
 Kőrösbánya (Baia de Criș, RO)
 29, 41
 Kőszeg (H) 19
 Krassóvár (Carașova, RO) 57, 61
 Kronstadt → Brassó
 Kudzsir (Cugir, RO) 41
 Kukutyin (Cucuteni, RO) 64–65
 Küküllőkeménfalva (Târno-
 vița, RO) 24
 Lăzarea → Szárhegy
 Lemhény (Lemnia, RO) 35
 Lemnia → Lemhény
 Lunga → Nyújtód
 Mădăraș → Csíkmadaras
 Magyarigen (Ighiu, RO) 41
 Magyarország 16, 23, 54, 77
 Magyarzsákod (Jacodu, RO) 44
 Máramaros megye 50
 Márafalva (Satu Mare, RO) 47
 Márkusné Vörös Hajnalka 48, 78
 Maros megye 50
 Marosportus (Partoș, RO) 41
 Marosvár (Őcsanád; Cenadu
 Vechi, RO) 57
 Marosvásárhely (Neumarkt;
 Târgu Mureș, RO) 24, 32, 35–36,
 38–39, 44, 48, 76, 78
 Marosszentgyörgy (Sângeorgiu
 de Mureș, RO) 44
 Martin → Túrócszentmárton
 Mártonffy György püspök 33, 35
 Mártonffy József püspök 32
 Mătrici → Nyárádköszvényes

Medgyes (Mediasch; Mediaș
 RO) 24, 29
 Mediaș → Medgyes
 Mediasch → Medgyes
 Mezősámsond (Șincai, RO) 44
 Micske (Mișca, RO) 55, 58
 Miercurea Ciuc → Csíkszereda
 Mișca → Micske
 Misentea → Csíkmindszent
 Moldovan, Liviu 20, 61, 78
 Moldva 61
 Mühlbach → Szászsebes
 Nagyág (Săcărâmb, RO) 30, 41
 Nagyenyed (Aiud, RO) 24, 30
 Nagyernye (Ernei, RO) 24, 44
 Nagyhalmág (Hălmagiu, RO) 41
 Nagyszeben (Hermannstadt;
 Sibiu, RO) 19
 Nagyszombat (Tyrnau; Trnava,
 SK) 16
 Nagyvárad (Varadinum, Gross-
 wardein; Oradea, RO) 55–56
 Nagyzsám (Großscham; Jamu
 Mare, RO) 59
 Năsăud → Naszód
 Naszód (Năsăud, RO) 29–32, 44
 Neamț megye 50
 Négyfalu (Săcele, RO) 44
 Németség 15
 Neosolium → Besztercebánya
 Neumarkt → Marosvásárhely
 Neusohl → Besztercebánya
 Nikápoly (Nikopol, BG) 61
 Nikopol → Nikápoly

Nyárádköszvényes (Mătrici,
 RO) 32, 35, 42, 44
 Nyárádremete (Eremitu, RO) 44
 Nyárádselye (Șilea Nirajului,
 RO) 24
 Nyújtód (Lunga, RO) 35
 Oașă, Marius 63
 Odorheiu Secuiesc → Székelyud-
 varhely
 Ojdula → Ozsdola
 Oláhország 61
 Olaszország 15
 Orăștie → Szászváros
 Ósebeshely (Sebeșel, RO) 30,
 41, 43
 Ozsdola (Ojdula, RO) 44
 Őcsanád → Marosvár
 Pál, V. pápa 16
 Pál-Antal Sándor 48, 50, 78
 Pápa (H) 19
 Partoș → Marosportus
 Pázmány Péter 16, 78
 Peterffy Karl 15, 78
 Piskitelep (Simeria, RO) 24
 Popești (RO) 63, 65
 Pusztakalán (Călan, RO) 24
 Răchiteni → Domafalva
 Racu → Csíkrákos
 Radnót (Iernut, RO) 24, 44
 Rupea → Kőhalom
 Rusova → Ruszolc
 Ruszolc (Rusova, RO) 61–62
 Săcărâmb → Nagyág
 Săcele → Négyfalu

Sâncrai → Székelyszentkirály
 Sâncrăieni → Csíkszentkirály
 Sândominic → Csíkszentdomokos
 Sângeorgiu de Mureș → Maros-
 szentgyörgy
 Sântimbru → Csíkszentimre
 Sânzieni → Kézdiszentlélek
 Sârvâr (H) 19
 Satu Mare → Máréfalva
 Satu-Mare → Szatmárnémeti
 Schässburg → Segesvár
 Șcheia (Skeja, RO) 63, 66
 Sebeș → Szászsebes
 Sebeșel → Ósebeshely
 Segesvár (Schässburg; Sighi-
 șoara, RO) 19, 21
 Sepsikőröspatak (Valea Crișu-
 lui, RO) 44
 Sepsiszentgyörgy (Sfântu
 Gheorghe, RO) 19, 38, 44, 76
 Seuca → Szőkefalva
 Sfântu Gheorghe → Sepsiszent-
 györgy
 Sibiu → Nagyszeben
 Sighișoara → Segesvár
 Șilea Nirajului → Nyáradselye
 Simeria → Piskitelep
 Șincai → Mezősámsond
 Skeja → Șcheia
 Sopron (H) 17
 Sopronbánfalva (H) 19
 Sorger Gergely püspök 32
 Sticlăria (RO) 63
 Șumuleu → Csíksomlyó

Szamosújvár (Armenopolis;
 Gherla, RO) 19, 30, 38–39, 41, 44,
 47, 49, 76–77
 Szárhegy (Lăzarea, RO) 35
 Szászsebes (Mühlbach; Sebeș,
 RO) 29
 Szászváros (Broos; Orăștie, RO)
 24, 29–30, 41
 Szatmárnémeti (Satu-Mare, RO)
 56–57
 Szeben megye
 Székelybő (Beu, RO) 50
 Székelyhodos (Hodosa, RO) 24
 Székelyszentkirály (Sâncrai,
 RO) 47
 Székelyszenttamás (Tâmașu,
 RO) 30, 47
 Székelyudvarhely (Odorheiu
 Secuiesc, RO) 24, 30, 32, 35,
 38–39, 76
 Székelyvécke (Vețca, RO) 44
 Szentdemeter (Dumitrești, RO)
 24, 44
 Szentkatolna (Cătălina, RO)
 34–35, 44
 Szépvíz (Frumoasa, RO) 47
 Szeredy József 22, 78
 Szögi László 38, 78
 Szőkefalva (Seuca, RO) 44
 Szörényvár (Drobeta-Turnu
 Severin, RO) 61
 Szucsáva megye 50, 63
 Tâietura → Vágás
 Tâmașu → Székelyszenttamás

Târgu Mureş → Marosvásárhely
 Târnoviţa → Küküllőkeménfalva
 Teiuş → Tövis
 Temesvár (Temeswar; Timișoara, RO) 57, 61, 63
 Temeswar → Temesvár
 Timișoara → Temesvár
 Tiur → Tür
 Tomești → Csíkszenttamás
 Topánfalva (Câmpeni, RO) 33, 41
 Torockószentgyörgy (Coltești, RO) 29, 41
 Tövis (Teiuş, RO) 35, 41, 52
 Trentó (Trident; Trient, I) 7
 Trident → Trentó
 Trient → Trentó
 Trnava → Nagyszombat
 Tulgheş → Gyergyótögyes
 Turčiansky Svätý Martin → Túrócszentmárton
 Turia → Altorja
 Túrócszentmárton (Turčiansky Svätý Martin, Turz-Sankt Martin; Martin SK) 19
 Turz-Sankt Martin → Túrócszentmárton
 Tür (Tiur, RO) 41
 Türkös → Négyfalu
 Tyrnau → Nagyszombat
 Vágás (Tăietura, RO) 47
 Valea Crişului → Sepsikőrőspatak
 Vanyó Tihamér 15, 19, 78

Varadinum → Nagyvárad
 Várady Lajos 57
 Vatikán 27
 Verzár Oxendiusz (Virziresco, Oxendio) 32, 37
 Veszprém (H) 11, 15, 48, 76, 78
 Veţca → Székelyvécke
 Vinţu de Jos → Alvinc
 Virziresco, Oxendio → Verzár Oxendiusz
 Weissenburg → Gyulafehérvár
 Zalatna (Zlatna, RO) 24, 30, 33, 41, 53
 Zetea → Zetelaka
 Zetelaka (Zetea, RO) 35
 Zlatna → Zalatna

FORRÁSOK ÉS SZAKIRODALOM

1. Arz, Gustav: *Die Matrikeln der evangelischen Gemeinden A.B. in Siebenbürgen*. Berlin, 1939.
2. *Az egyházi törvénykönyv*. Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Budapest, 1983.
3. Bernád Rita: *Plébániai levéltárak I. A Gyulafehérvári, a Sepsiszentgyörgyi, a Szamosújvári és a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárak repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 3. Gyulafehérvár-Budapest, 2009.
4. Bernád Rita-Magdolna: *A Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár anyakönyvei*. Turul, 85. évf. 2012. 2. sz.
5. Bernád Rita-Magdolna: *Az egyházi anyakönyvi kutatás lehetőségei Erdélyben*. In Garaczi Imre (szerk.): *Érték és sors. Nemzetpolitika – kulturális örökség – identitás*. Veszprém, 2012.
6. Bernád Rita-Magdolna: *Plébániai levéltárak I. A Gyulafehérvári, a Sepsiszentgyörgyi, a Szamosújvári és a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárak repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 3. Gyulafehérvár-Budapest, 2009.
7. Bernád Rita-Magdolna: *Plébániai levéltárak III. A Csíkszeredai Gyűjtőlevéltár repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 6. Gyulafehérvár-Kolozsvár, 2021.
8. Bernád Rita-Magdolna-Barabás Kisanna: *Plébániai levéltárak II. A Marosvásárhelyi és Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltárak repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 5. Budapest-Gyulafehérvár, 2015.

9. Bernád Rita-Magdolna-Kovács Bálint: *A Szamosújvári Örmeny Katolikus Gyűjtőlevéltár. Repertórium. Arhiva de Colectie Armeano-Catolică din Gherla. Repertoriu. The Armenian Catholic Collective Archive in Armenopolis. Repertory.* Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 4. Budapest-Gyulafehérvár-Leipzig, 2011.
10. Bicsok Zoltán: *Az 1918/1919 előtti Erdélyre vonatkozó fondok és gyűjtemények jegyzékei.* 9. Hargita megye. Budapest-Bukarest. 2014.
11. Bottló Béla: *A római katolikus egyház levéltári szabályai. Levéltári Közlemények.* 1940–1941.
12. Corpus Juris Hungarici: 1894/XXXIII.
13. Endrényi Ferenc (szerk.): *Levéltári ismeretek kézikönyve.* Budapest, 1980.
14. Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár: *Körlevelek,* 1536/1950, 1214/1952.
15. Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár: *Kutatási szabályzat.* 260/2022. február 22.
16. <http://arhivelenationale.ro/site/wp-content/uploads/2017/06/Lista-fondurilor-%C5%9Fi-colec%C5%A3iilor-date-%C3%AEn-cercetare-de-c%C4%83tre-serviciul-jude%C5%A3ean-Suceava.pdf>
17. <http://arhivelenationale.ro/site/wp-content/uploads/2022/02/lista-fondurilor-date-in-cercetare-la-Sala-SM-BAN.pdf>
18. <http://lexikon.katolikus.hu/A/anyak%C3%B6nyv.html>
19. <https://melte.hu/node/47>
20. Jakubinyi György: *Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia.* Kolozsvár, 2010.
21. Kertész Botond (szerk.): *Útmutató az egyházközségi levéltárak értékeinek védelméhez.* A Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesületének kiadványai 1. Budapest, 2000.
22. Legea Arhivelor 16/1996.
23. *Lexikon für Theologie und Kirche.* VI. Freiburg, 1934.

24. Moldovan, Liviu: Registre confesionale de stare civilă din Transilvania. *Revista Arhivelor*. 1958. 1. sz.
25. Pál-Antal Sándor: A családtörténeti kutatás lehetőségei Erdélyben. In: Márkusné Vörös Hajnalka (szerk.): *Családtörténeti kutatás határon innen és túl*. Veszprém, 2009.
26. Pál-Antal Sándor: *Az 1918/1919 előtti Erdélyre vonatkozó fondok és gyűjtemények jegyzékei*. 12. Maros megye. Budapest-Bukarest. 2014.
27. Pál-Antal Sándor: Egyházi anyakönyvek az országos levéltárakban. In: uő (szerk.): *A Székelyföld és városai*. Marosvásárhely, 2003.
28. Peterffy Karl: *Sacra Concilia*. Pozsony, 1741-1742. I.
29. *Rituale Romanum, Pauli V. pont(ificis) max(imi) iussu editum*. Romæ, ex typographia reverendæ Cameræ Apostolicæ. 1614.
30. *Rituale Strigoniense, seu formula agendorvm in administratione sacramentorum ac ceteris ecclesiæ publicis functionibus*, iussu et autoritate illustrissimi ac reverendissimi domini PETRI PAZMANY, archiepiscopi Strigoniensis etc. nunc recenter editum. Posonii, in aula archiepiscopali. 1625. RMK. II. 439.
31. Szeredy József: *Egyházjog*. Pécs, 1885.
32. Szögi László: *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 1429-2000. Repertórium*. Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 1. Gyulafehérvár-Budapest, 2006.
33. Vanyó Tihamér: *A plébániatörténetírás módszertana*. Panonhalma, 1941.

GHID PENTRU ÎNTOCMIREA ȘI CERCETAREA MATRICOLELOR PAROHIALE

Rezumat

Matricola bisericii este o evidență scrisă a membrilor unei parohii date, care conține de fapt datele vieții sacramentale a credincioșilor. După tipul lor, există mai multe matricole. Cele mai importante sunt registrele de botez, căsătorii și decese, care sunt utile în cercetarea tuturor grupurilor sociale. Deoarece sunt surse obiective, cu stricta înregistrare a datelor și cuprind aproape toți membrii unei comunități existente, ele reprezintă o valoare extraordinară pentru știință.

Aceste surse sunt printre cele mai valoroase și în același timp fac parte dintre comorile parohiilor păstrate cu cea mai mare grijă, motiv pentru care este extrem de important să se asigure acuratețea întocmirii lor și condițiile favorabile pentru păstrarea lor. În regiunea noastră, abia după restaurarea catolică, din secolul al XVIII-lea, gestionarea metodică și regulată a matricolelor a căpătat o amploare mai largă, iar obligația întocmirii lor a fost reglementată de numeroase decrete episcopale.

Acest ghid este conceput ca o busolă pentru pregătirea și cercetarea registrelor tratate ca surse primare de arhive. Utilizatorii publicației, atât preoți, cât și credincioși, pot afla informații atât despre istoricul, protecția și opțiunile de acces ale matricolelor, cât și despre modalitatea detaliată de întocmire a acestor tipuri de registre. Studiul introductiv depășește sfera Arhiepiscopiei și ne dezvăluie, de asemenea, și situația matricolelor celorlalte episcopii romano-catolice din țară.

GUIDE TO THE DRAWING UP AND RESEARCH OF PARISH REGISTERS

Summary

The church register is a written record of the members of a given parish, which actually contains the data of the faithfuls' sacramental life. According to their type, there are several records. The most important are the registers of baptisms, marriages and deaths, which are useful in researching all social groups. Because they are objective sources, with strict data recording, and include almost all members of an existing community, they represent tremendous value to science.

These sources are among the most valuable and at the same time are part of the treasures of the parishes preserved with the greatest care. That is why it is extremely important to ensure the accuracy of their compilation and the favorable conditions for their preservation. In our region, only after the Catholic Restoration, from the 18th century, did the methodical and regular management of these records gain a wider domain, and the obligation to prepare them was regulated by numerous episcopal decrees.

This guide is intended as a compass for the preparation and research of registers treated as primary archival sources. Users of the publication, both priests and believers, can find out information about the history, protection and access options of the registers, as well as about the detailed way of drawing up these types of registers. The introductory study goes beyond the borders of the Archdiocese and also reveals the situation of the registers in other Roman Catholic bishoprics in the country.

Jelen kézikönyvet irántúnek szánjuk a levéltárak elsőrendű forrásaiként kezelt anyakönyvek készítéséhez és vizsgálatához. A kiadvány használói, papok és hívek egyaránt, az anyakönyvek történetéről, védelméről, hozzáférési lehetőségeiről és vezetésük részletes metódusáról úgyszintén tájékozódhatnak. A bevezető tanulmány átlépi a főegyházmegye kereteit, és az ország többi római katolikus egyházmegyéjének anyakönyvi helyzetét is ismerteti.

